

SAFE Magasinet

Nr. 6 – 2000

Innhold:

SIDE	INNHold	SKREVET AV:
Side 1 – 2	Best in Norway	Mette Møllerop
Side 3 – 5	Det Internasjonale Pengefondet (IMF) og Verdensbanken (VB) skader din økonomi	Mette Møllerop
Side 6 – 7	Jubileum i sort	Roy Erling Furre
Side 8 – 9	Kriminelt arbeidsmiljø - er det straffbart?	Mette Møllerop
Side 10	Leserinnelegg - Anbefalte bøker om psykopater på jobben	
Side 11	Leserinnelegg - Besøksrapport fra Kristiansund	Finn Einar Hoel
Side 12	Leserinnelegg - Et sterkere Statoil	Peter Alexander Hansen
Side 13	Leserinnelegg - Kommentarer til artikkel i OFSA nr. 5/2000	Mette Møllerop
Side 14	Leserinnelegg - Reduksjoner i sykelønn - statens forhold	Øyvind Olsen
Side 15	Norska oljearbetare tar strid	Mette Møllerop
Side 16 – 17	Notiser - Årsmøte i OFS klubben i BP m.v	Mette Møllerop
Side 18 – 22	Nytt fra klubber og bedrifter – Offshore Drift og Vedlikehold	Mette Møllerop
Side 23 – 24	OFS sier ja til et 100 prosent statseid statoil!	Terje Nustad
Side 25 – 27	SDØE + oljeinvestering i fattige land = ny norsk oljepolitikk	Mette Møllerop

SIDE	INNHold	SKREVET AV:
Side 28	Utslitna oljearbetare	Mette Møllerop
Side 29 – 30	Å rope i natten!	Mette Møllerop
Side 31	Innleie av arbeidskraft - fritt fram?	Mette Møllerop
Side 32	Ja til et statseid Statoil - et ja til en kontrollert utvikling.	Terje Nustad
Side 33 – 34	Society of Petroleum Engineers	Allan Atkinson
Side 35	Tid for fornying	Mette Møllerop

Best in Norway

Skrevet av: Mette Møllerop

The "Best in Norway-team" visiting Lysefjorden. Jim Mc Donald, Ian Blockhall, Mike Young and Steve Wacton

Best in Norway, no I am not referring to OFS, although the statement may be appropriate. I am talking about a team of four British Safety Representatives (Safety Delegates or Verneombud), from Shell's Brent Field in the UK Sector (hence the name – Brent Enhaviced Safety Team) who were in Norway as guests of OFS in September. Shell UK had selected the four, who are all elected Safety Representatives in their own right, to work full-time for six months, to deal specifically with safety issues. Their role could be looked on as similar to a Norwegian Hovedverneombud (HVO), released from their normal duties to work full-time. As a contribution to this initiative by Shell UK, the British offshore union OILC, offered to fund a visit to Stavanger for the four-man team, for them to see how the Norwegian Safety Delegate (Verneombud) system worked and gain first hand experience. OFS was happy to assist their sister union with the visit and on Saturday 18th September, representatives of OFS met the team when they arrived in Stavanger.

A learning experience

OFS had been fortunate in being able to arrange visits for the team to NPD (Norwegian Petroleum Directorate) where they saw things from the regulators point of view and with Statoil and Elf where they learned of the operator's perspective towards their employees and safety. Also on the agenda were meetings with Saf (Statoil's OFS union) and EANO (Elf's OFS union) to learn how the safety Delegate system interacts with unions.

While in Stavanger the team were given information on the Norwegian Regulations before going offshore to the Frigg Field, where they were able to have one-to-one contact with the offshore personnel and attend a meeting with some of the Verneombuds. Back onshore they had the health problems associated with the use of isocyanates explained to them, before being whisked back to Sola for their flight back to Aberdeen.

Lessons for OFS

All in all, it was a busy and informative time for them. They said they had learnt at great deal about the Norwegian system, but OFS had also learnt a great deal from them, in return. OFS believes the link between Safety Delegates and unions should be strong, unlike in the British system, where it appears to be an alien concept, at least to many of the employers. Another concern that OFS has about the British Sector is the number of contractor personnel who perform duties that are vital to the safe and continued operation of the platforms. This is one «British import» that we can do without in the Norwegian Sector. If personnel are needed on a day-to-day basis to operate the platforms, the operators should employ them.

The BEST «experiment» was originally only planned for six months, but the team members are hopeful of getting the time extended. We wish them well in their endeavours.

Thank you

OFS would like to extend a big «thank you» to everyone who helped to make the visit of the team a success. Thank you, one and all.

Det Internasjonale Pengefondet (IMF) og Verdensbanken (VB)

skader din økonomi

Skrevet av: Mette Møllerop

FAKTA

- Det internasjonale pengefondet (IMF) har 182 medlemsland.
- Formålet er å tilrettelegge for internasjonal handel og en stabil verdensøkonomi.
- Landene får stemme etter hvor mye penger de yter til IMF. Norge har 0,792 prosent av stemmene. USA har 18 prosent.
- Land i nød kan låne fra IMF på betingelse av at de gjennomfører de endringene i den økonomiske politikk som IMF mener er nødvendige.

I teorien skal IMF og VB hjelpe verden med å utvikle seg økonomisk. Særlig er man opptatt av å utvikle de fattige landa, sies det. Disse institusjonene låner ut penger, mot renter og renters rente. Når de fattige landa ikke kan betale sin gjeld, da krever IMF og VB at de åpner sine grenser, innfører frihandel og lar utenlandsk storkapital slippe til. Man krever nedskjæringer på offentlige budsjetter og privatisering. For de aller fattigste landa som i overskuelig framtid ikke vil kunne betale sin gjeld, kan de få sletta denne, men naturligvis mot at de åpner sine grenser for frihandel og de multinasjonale konsernene...

Skillet mellom fattige og rike bare øker og øker

I den tida IMF og VB har eksistert har kløfta mellom fattige og rike land og kløfta mellom fattige og rike i verden økt. IMF og VB løser ingen problemer for verdensøkonomien, de er med på å gjøre det hele enda verre. IMF og VB er ikke demokratisk oppbygd. De som bestemmer i IMF er de som har skutt inn mest kapital, det vil si USA, Japan, Frankrike, Tyskland osv. Og naturligvis er IMF's politikk i tråd med interessene til de multinasjonale konsernene som har sine baser i verdens største industriland.

IMF's medisin for Norge smaker vondt, og er giftig

Norge påvirkes av sitt medlemskap i IMF: IMF gir anbefalinger overfor norske myndigheter, og myndighetene viser til at man må ta hensyn til IMF-synspunktene for å styrke troverdigheten til Norges økonomi.... I år anbefaler IMF at Norge gjennomfører følgende økonomiske politikk: lønnsmoderasjon, høyere arbeidsløshet, store kutt i offentlige budsjetter og massiv privatisering. OFS sin politikk er stikk motsatt. Så lenge som Norge ikke har gjeld til IMF, og kun er långiver, kan myndighetene ikke presses til å gjøre det IMF anbefaler. Ikke overraskende er det ganske godt samsvar mellom IMF's anbefalinger og politikken til de store partiene i Norge. Et annet internasjonalt organ som gang på gang kommer med anbefalinger til Norge er ILO som er et FN-organ. ILO kritiserer norske myndigheters bruk av tvungen lønnsnemnd. Men myndighetene tar ikke hensyn til ILO. Holdninga til internasjonale organer er altså ulik fra myndighetenes side... Anbefalinger som vil styrke demokratiet vender man det døde øret til. Anbefalingene fra IMF, derimot, er man svært så lydhøre overfor.

Reiseskildring

Vi dro fra Norge på lørdag den 23. september i 8 busser. Utenom kom ca. 50 som brukte fly eller egen bil. Det sies at vi var cirka 450. Norge er et lite land i Europa, og sett på denne bakgrunnen er dette et ganske stort tall når hele demonstrasjonen i Praha var på mellom 10 og 15 tusen mennesker. Og de norske hadde en brei sammensetting, både når det gjelder politiske organisasjoner (alt fra velmenende kristne i organisasjonen Slett U-landsgjelda (SLUG), senterpartister og utover skalaen til det såkalt ytterste venstre. Alderssammensettingen var fra 15 til 75, og det var mange fagforeningsmedlemmer.

Å sitte på buss i tretti timer, er en utfordring for en eldre aktivist som er forbi middagshøyden. Men tiden gikk med til diskusjoner, lesing og soving i ubekvemme stillinger. En liten gjeng fra Kommuneforbundet valgte å gjøre turen livlig med øl og allsang. En trivelig gjeng med hjertet på riktig sted.

Praha er en vakker by, den vakreste jeg har sett i Europa. Men våre billige hoteller lå litt utafor. Vi var plassert på ulike hoteller. På mandag hadde vi samling klokka 12 på Hotel Luna. Der ble vi enige om at bistandsministerens invitasjon til såkalt dialog i ambassaderesidensen med 40 av demonstrantene var en fin anledning til å få blest om at det var 450 nordmenn i Praha som krever at Norge endrer sin politikk.

Besøk hos minister Sydnæs

40 av oss gikk inn i residensen klokka 1830 og en halvtime seinere var det 400 på utsida som ropte paroler mot politikken til IMF og VB. Jeg påpekte overfor ministeren at OFS er mot privatisering av Statoil, mens IMF anbefaler privatisering av de største statseide bedriftene. Minister Sydnæs sitt svar var like tydelig som enhver politikers - når man ikke vil svare. Hun er fra Arbeiderpartiet, og privatisering er en stridssak foran DNAs landsmøte nå i høst.

Vi demonstranter var uenige oss i mellom om vi skulle holde ministeren tilbake fra middagen sin med dignitærene den kvelden, for å få enda mer publisitet, eller om det holdt med den meget vellykka markeringen som ble gjennomført med 40 inne og 400 ute i hagen. Vi moderate vant, og Sydnæs nådde sin middag. Aftenpostens journalist syntes veldig synd på statsråden, og det var nummeret før han stempla oss som terrorister. Og vi veit hva Aftenposten mener bør skje med terrorister...

Den vellykkede demonstrasjonen ble avslutta etter en liten diskusjon med tsjekkisk politi som sa at de ikke hadde tenkt å gjøre noe som helst dersom vi forlot åstedet på sivilisert vis innen klokka 20 00.

Kvelden ble brukt til å bli kjent med ulike miljøer blant de norske og litt tsjekkisk øl. Noe seinere på kvelden traff jeg på mine venner fra kommuneforbundet, som hadde hatt det gøy bak i bussen. Det ble en festlig aften som det heter.

Den store dagen

Neste dag var alvor. Vi stilte opp klokka 0900 presis på Namesti Miru, som jeg ble fortalt betyr fredens plass. Her var det ikke mye fred å få. Svære høytalere utbasunerte musikk, taler og paroler. En ballong på størrelse med et lite hus proklamerte: Balls to the IMF. Og da tror jeg ikke man mente tennisballer...

Norsk fagbevegelse samles rundt to faner

Vi norske som føler tilhørighet med fagbevegelsen var samlet rundt to fagforeningsfaner. En fra Asker Kommunale Forening og en fra Vin- og brennevinarbeidernes Forening. Klokka 11 gikk toget. Mye støy og roping. Vi gikk i rosa seksjon, og da vi kom fram til nordsida av IMF-kongressenteret, ble vi stående i tjue minutter. Det er ikke lett å komme fram til et kongressenter langs en vei der det står noen tusen politi og seks tanks bak en sperring. Men da gikk vi sammen med ca. tusen ut til venstre og til sørsida av senteret. Der kom vi fram til hovedveien fra sør. Der var det også masse politi. Vi gikk fram - kun beskytta av våre to fagforeningsfaner og våre naive forestillinger om at innerst inne er alle mennesker egentlig snille. Tjue meter fra politiets biler og rekkene av politi i fullt kamputstyr - tok vi en sitdown. Vi sang og ropte paroler, prata med hverandre og holdt kongressdelegatene inne bak sperringene ved hjelp av vår tallmessige overlegenhet. Den berømte kjøttvekta fikk en ny mening for meg, der og da.

Ikkevold med høy profil

Innimellom fikk vi høre rykter om at det gikk annerledes for seg andre steder. Men vi, som nå var noen hundre norske, noen ungarer, tsjekkere, svensker og dansker - vi holdt oss til ikkevold og til politiske slagord som våpen. Etter et par timer dukka mellom-europeisk ungdom opp med hetter, - og svisj der fløy ei flaske over oss og i skjoldet til en politimann. Bjørn Bjørnsen reiste seg. Han er 50 og er i styret til bryggeriarbeiderne i Oslo. Sammen med en del andre gjorde han det klart at ikke en stein eller flaske til skulle kastes her. De unge svartkledde ble usikre og trakk seg vekk etter hvert. Mens dette skjedde ropte vi "Please sit down - no violence". Politi kjørte fram to vannkanoner og gjorde seg klar til framrykking. Vi satt og lenket oss godt sammen og fortsatte ropet om ikkevold. Var det nå de skulle ta oss, og bure oss inne? Men nei. Da de unge svartkledde forsvant, slo mannskapet på vannkanonen av turbinen, og skjoldene ble satt på bakken igjen. Vi skjønte da at vår ikkevoldelige demonstrasjon var akseptert. Da 6 timer var gått, rumpa var sår og kongressdelegatene hadde sneket seg ut av senteret med T-banen, kunne vi avslutte en verdig og høyprofilert markering mot IMF's kongress.

Arrestasjoner

Fem nordmenn som satt et annet sted ble arrestert, men heller ikke de hadde vært voldelige. Jeg mistenker nok ca 5 andre nordmenn for å ha vært med de svartkledde. Men de turde ikke si det verken før eller etter demonstrasjonen. Da mørket kom til Praha, hadde politiet (som heller ikke i Tsjekkia kan betegnes som mors beste barn) og de gale anarkistungdommene en helkveld på byen. Over fem hundre ble arrestert for så å bli sluppet fri noen dager seinere.

Og alle var enige om at det hadde vært en fin tur...

Døgnet etter var det laaaang busstur hjem fra Europas vakreste by til det høye nord. Vi hadde nye diskusjoner i bussen om hvordan isolere bråkmakere og få til enda bedre demonstrasjoner neste gang IMF/VB møtes. For det er viktig å stoppe IMF og VB - de skader vår jord. Den kan bare vanlige mennesker redde. Kanskje blir du med neste gang?

Jubileum i sort

Skrevet av: Roy Erling Furre

Roy Erling Furre, leder for støttegruppa for overlevende og etterlatte etter Sleipner ulykken.

Det ene selskapet etter det andre blir hardt kritisert for å spare penger på bekostning av sikkerheten. Myndighetene får sitt pass påskrevet for å negligjere krav fra ansatte og fagforeninger og i etterkant toe sine hender. Hvor mange sorte jubileer skal vi oppleve? Hvor mange skal vi godta?

26.november er det et år siden hurtigbåten Sleipner forliste ved Store Bloksen på vei til Stord og Bergen. Et år som har snudd opp ned på mange menneskers liv, ikke bare de som mistet ektefeller, foreldre, barn, søsken, venner og slektninger, men også de som overlevde.

Dersom de overlevende trodde at HSD og forsikringsselskapet Skuld ville gjøre sitt beste for å gi alle den hjelp og økonomiske støtte de hadde bruk for og krav på, ble de grundig skuffet. Dersom de trodde at de ansvarlige ville ta sine hatter å gå, ble de like skuffet. I fjor, i slutten av desember i forbindelse med sjøforklaringene og høringen, sa Roy Erling Furre til Haugesunds Avis: "Jeg kommer aldri til å glemme øyeblikket da vi klamret oss til akterdekket helt uten redningsmidler å hjelpe oss med. Jeg ville ikke trodd at det var mulig å oppleve noe slikt i 1999, og de skal ikke få gjøre kapteinen til syndebukk."

Roy var blant de siste som ble tatt opp fra sjøen, og kanskje den som hadde de verste opplevelsene av de overlevende. Han så at passasjerene druknet rundt ham, mest sannsynlig på grunn av mer eller mindre ubrukelige redningsvester.

"Vi bestemte oss for å overleve. Og å klå selskapet etterpå." "Hoder må rulle. Det er allerede avdekket så mye graverende når det gjelder utstyr, opplæring, godkjenningsprosedyrer og andre ting at det må få konsekvenser. Det er avdekket en total mangel på sikkerhetsfilosofi. Både i Sjøfartsdirektoratet og HSD må de begynne på nytt med blanke ark, og med nye folk i ledelsen" Foreløpig har ingen hoder rullet. Fremdeles sitter de ansvarlige i Sjøfartsdirektoratet trygt (?) i sine stillinger. Fremdeles sitter ledelsen i HSD i de samme lederposisjoner. De overlevende og de etterlatte venter på rapporten som kanskje sier noe om ansvar...? Kanskje sier den noe om sikkerhet og grenser for hva som skal tolereres av slurv og feil...? Rapporten ble offentliggjort onsdag 8. november.

Det nytter å stå sammen

- Det er viktig å fortelle medlemmene at jeg var med på ulykken. Det er ganske mange medlemmer som ikke har fått med seg det, og ikke er klar over årsaken til at jeg tok på meg oppgaven som leder av støttegruppen. Flere kobler nok dette til OFS og sikkerhetsarbeid, og det har de jo for så vidt rett i. Bakgrunnen i OFS var en utløsende faktor for å ta på meg oppgaven. Jeg har mye kunnskap om sikkerhetsarbeid, dessuten har jeg organisasjonserfaring og en sterk organisasjon i ryggen.

Hvilke erfaringer har arbeidet gitt deg?

- Den viktigste erfaringen er bekreftelsen på at det nytter å stå sammen, både overfor selskaper og forsikringsselskaper. Selv for meg som er vant med en organisasjon som til tider møter motstand både hos arbeidsgivere og myndigheter, var det en ny erfaring å møte så klar motstand etter en slik katastrofe. I den situasjonen vi var i, forventer du medfølelse og oppbakking. Det fikk vi ikke. Oppbakking og støtte kom fra familie og venner, arbeidskolleger og fagforeningskamerater.

Hadde dere noen nytte av tidligere støttegruppers erfaringene fra andre katastrofer?

- Ja, heldigvis. For de andre støttegruppene sin del tok det forholdsvis lang tid før de kom i gang med arbeidet. Spesielt hadde støttegruppen for Alexander Kielland en lang vei å gå før den var godt etablert. Odd Kristian Reme var en ildsjel og pådriver i dette arbeidet, og i kraft av sin lederfunksjon for Alexander Kielland-gruppen, tok han kontakt med overlevende og pårørende fra Scandinavian Star og delte sine erfaringer med dem. Vi ble kontaktet av Reme og støttegruppen fra Scandinavian Star med tilbud om hjelp. Disse erfaringene har vært nyttige. Vi har nådd fram med en rekke av våre krav og synspunkter og er blitt en maktfaktor som blir hørt på.

Hva har vært de viktigste oppgavene i støttegruppen?

- I tillegg til det å håndtere erstatningsoppgjør, være talerør for overlevende og pårørende, er den viktigste oppgaven å gjenreise sikkerheten. Vi vil ri pisk over HSD og Sjøfartsdirektoratet. Vi vil stille de ansvarlige som skviser sikkerheten til ansvar. I dag slipper de såkalte bakmennene unna. Kapteinen og andre hurtigbåtansatte blir tatt, de andre går fri. Vi håper rapporten som nå kommer kan si noe om det.

26 år lang sommerjobb...

Roy Erling Furre kom fra Stord til Ingeniørhøgskolen i Bergen med realartium som bakgrunn. Der gikk han for øvrig i samme klasse som yrkeshygieniker Halvor Erikstein, for tida konsulent i OFS. 16. mai 1979 dro han ut til Ekofisk Bravo på sommerjobb som forpleiningsassistent. I 1993 gikk han i land som hovedverneombud på heltid, og ble senere valgt inn i OFS på Kongressen i 1996.

Det ble en lang sommerjobb?

- Ja, det kan du si. Det ble ingen eksamen ved Ingeniørhøgskolen heller. Sånn sett stiller jeg ganske på bar bakke i forhold til mine kolleger i Eurest. De får jo tilbud om omskolering og kurs i forbindelse med omstillingsprosessen i Nordsjøen.

I 1996 ble du altså valgt til organisasjonssekretær i OFS.

- Ja, jeg kom som vanlig delegat til Kongressen, ble valgt som referent og deretter nærmest headhuntet til vervet som organisasjonssekretær. Jeg var et ubeskrevet blad for de fleste på det tidspunktet.

Du er ikke så ukjent nå lenger?

- Nei, i min jobb kommer du i kontakt med medlemmene daglig. Jeg har spesielt ansvar for tariffsaker, og det er et område som krever mye informasjon.

Klok uten eksamen

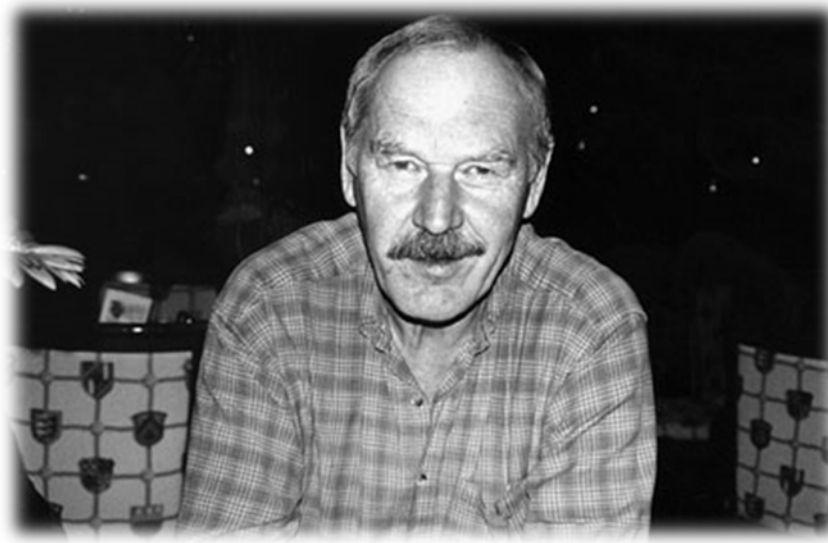
Roy har vært ukependler siden 1993. Han har slitt ut et par biler i løpet av den tida. Også diverse bøker har fått slitte permer i løpet av ferje- og hurtigbåtoverfartene fra Stavanger til Stord.

- Jeg er lærd uten papirer på det, sier Roy og ler. Selv om jeg mangler formell eksamen på det jeg kan, er det utrolig mye jeg har fått lest i årenes løp. Med den erfaringen som kommer i tillegg ved å jobbe i OFS og for den saks skyld nå også i støttegruppen etter Sleipnerulykken, tilegner du deg mye faglig og samfunnsnyttig kunnskap. Dette er jo ganske typisk for de fleste tillitsvalgte i samfunnsnyttige organisasjoner, at vi ofte mister muligheten til formell bekreftelse på det vi kan. Vi skaffer oss derimot kunnskap og erfaringer som ofte er vel så nyttige i det virkelige livet. For å bruke en floskel, "vi lærer for og av livet", ikke av skolen og for eksamenspapirene.

For å avslutte med noe av det samme alvoret vi startet med: Ikke mist har Sleipner –ulykken vært en lærdom for livet – og en lærdom om livet.

Kriminelt arbeidsmiljø - er det straffbart?

Skrevet av: Mette Møllerop

Øyvind Hvalen, styremedlem i OKE, OFS klubben i Eurest

Arbeidsrettssak på grunn av knallhardt arbeidsmiljø i forpleiningen? Økende antall sykemeldinger og tøffe arbeidsforhold diskuteres nå blant medlemmer og tillitsvalgte på plattformene. OFS klubben i Eurest får problemstillingen vurdert juridisk.

- Problemet har oppstått fordi operatøren Statoil driver en økonomisk politikk som skviser entreprenørselskapene, sier styremedlem Øyvind Hvalen i OKE, OFS-klubben i Eurest. Resultatet er at fortjenestemuligheten blir veldig liten, det påstår de i hvert fall. Lønnskostnadene for entreprenørene ligger på 70 – 80 prosent. For å få fortjeneste, reduseres bemanningen. Det fører til at arbeidspresset på de som blir igjen i sjøen blir større.

Statistikk viser at alderssammensetningen øker for hvert år. Gjennomsnittsalderen nærmer seg nå 50 år. 70 til 80 ansatte skal i følge planene sies opp nå, fordi selskapet har mistet flere kontrakter. Bedriften har hatt en omstillingsperiode på Statfjord og Ekofisk i fjor. På Statfjord resulterte dette i 20–25 prosents bemanningsreduksjon. Det samme opplevde sørfeltet, som for eksempel Ekofisk og Valhall.

- Bedriften sier at på grunn av de nye mat- og renholdskonseptene skal ikke dette medføre merarbeid. Men hverdagen er slik at disse ferdigproduktene ikke klarer å kompensere for bemanningsreduksjonen. Terrenget stemmer ikke med virkeligheten. Dermed får vi en umulig situasjon. Arbeidsmengden øker og alderen øker. Det er to faktorer på kollisjonskurs. Resultatet blir at folk får en tøffere hverdag som igjen gir et høyere sykefravær. I tillegg kommer det psykiske presset.

Hva med gjestene, er de fornøyd?

- Nei, de er ikke det. Vi får klager både på renhold og mat. Gjestene er etter folk i korridorene for å klage på renholdet. Ikke alle er tøffe nok til å ta det.

Er ikke dette en sak både for tillitsvalgte og forpleiningslederne?

- Våre mellomledere sier at arbeidsforholdene er bra. Det er altså feil, det stemmer ikke med virkeligheten. Resultatet er at det er verre for oss å få gjennomslag for forbedringer. Klubbledelsen har vært i møte med OD og diskutert belastningene og merarbeidet på folk. Vi får se hva det fører til.

Hva med SaF?

- De bakker oss opp. Vi har full sympati der. De forstår at det ikke er vår feil at standarden er redusert. Standarden skal dessuten være lik på alle plattformer. Det sies at den er bedre på Gullfaks, men jeg vet ikke.

I dag ligger sykefraværet på rundt 15 prosent. I denne prosenten ligger også en økning i langtidssykefraværet.

- Det mest skremmende er ikke fraværestallet i seg selv, selv om det er veldig høyt, men nettopp det at langtidssykefraværet

øker. Halvparten av sykefraværet skyldes muskel- og skjelettskader. Arbeidsgiveren sier også at de regner med at folk ikke skal kunne jobbe i mer enn 10 til 15 år i Nordsjøen. Det gjelder for så vidt ikke bare oss, men flesteparten av dem som jobber i Nordsjøen. SAM forskriftene og Arbeidsmiljøloven sier at arbeidsgiverne skal tilrettelegge arbeidet. Se på intensjonen i loven. Legg merke til at loven sier skal, ikke bør. Jeg lurer på hvilke arbeidsgivere i land som kan komme med slike utspill? Jeg tror neppe de finnes.

Hvem har ansvaret for situasjonen, mener du?

- Ansvaret for elendigheten ligger helt klart hos operatøren. Operatøren har det overordnede ansvaret. Våre arbeidsgivere sier at de er presset på grunn av kontraktene. Sykefraværet koster heller ikke Statoil noe, de belastes jo ikke disse utgiftene.

Hvordan slår dette ut på helsesertifikatene?

- Mellom 20 og 30 helsesertifikater forsvinner hvert år. Det rammer dessuten mange folk i sin beste alder, ikke bare eldre. 40-åringer sendes i land med uføretrygd. Mennesker er blitt en forbruksvare ute i havet.

Dere snakker nå om arbeidsmiljøkriminalitet og juridisk ansvar. Hvilke konsekvenser tenker dere at denne diskusjonen skal få?

- Oppdragsgiveren må stilles til ansvar. Det er riktig at det for tida vurderes juridisk om det er holdbart å drive denne rovdriften på folk. Er dette arbeidsmiljøet kriminelt? Hvem er de skyldige, entreprenøren eller operatøren? Det er jeg faktisk i tvil om, den ene skylder nemlig på den andre. Uansett har i hvert fall operatøren det endelige ansvaret. For øvrig er det ille at det er slik nå, med disse oljeprisene, når selskapene tjener så uhorvelig med penger.

Men hvilke konsekvenser?

- Vi har lagt fram dokumentasjonen for OD. Hva som kommer ut av det gjenstår å se. Dessuten vurderer vi som sagt om det skal kjøres arbeidsrettssak på disse knallharde arbeidsforholdene. Ingen, verken ansatte, samfunn eller arbeidsgivere er tjent med et kriminelt arbeidsmiljø.

Leserinnlegg - anbefalte bøker om psykopater på jobben

- "Helsefarlige ledelse og medarbeidere"

- "Psykopater på jobben"

Den førstnevnte bok er vel nærmest blitt en klassiker om psykopater i jobben og skrevet av Svein M. Kile, Hjemmets Forlag. Denne er utsolgt hos bokhandlere og forlag, men kan lånes på biblioteket (i hvert fall i Stavanger).

"Psykopater på jobben", er skrevet av Kari Garmannslund med lang erfaring som bedriftsrådgiver, faglitteratur forfatter og fra undervisning.

Boken er kommet ut i år på Fortuna forlag.

Hva som slo meg ved gjennomlesning av bøkene er at her har bedriftsledelse og fagforening en felles oppgave, få isolert psykopatene og gjør arbeidslivet levelig for alle medarbeidere, øk produktivitet uten stress, og kanskje senket sykefravær?

Sliter du med psykopatiske ledere eller kolleger anbefaler jeg at du leser en eller begge bøkene. Hvordan en skal få bedriftsledelse og fagforening til å jobbe sammen blir derfor en spennende utfordring. Men felles virkelighetsoppfatning hvor begge parter forstår en eventuell psykopats ødeleggende virksomhet ville hjelpe.

Kanskje felles kurs, seminar, ledelse og fagforening kan hjelpe til felles forståelse?

Først må en forstå hvordan en identifiserer vanskelige, psykopatiske medarbeidere og senere hen får plassert psykopatene hvor de gjør minst skade. Det er ikke fagbevegelsens oppgave å forsvare en hver arbeidsmiljø-ødelegger for en hver pris, og en bedriftsledelse må ha svært lite nytte av et menneske som stort sett ødelegger andres arbeid og helse.

En regner med at 2,5% av den voksne norske befolkning er psykopater. Psykopater er ikke opptatt av å løse problemer men å vinne selv, de ønsker makt og manipulerer.

Bruken av hersketeknikker som usynliggjøring og latterliggjøring av andre er vanlig. Psykopater er mesterlige manipulatorer, møteplagere og har stort behov for å fremheve seg selv. De er i sine egne øyne ufeilbarlige og har urealistiske oppfatninger av egne evner.

Av anbefalingene til Svein M. Kile som jeg synes har mest for seg er opplæring til konfliktløsende mennesker. Han anbefaler styrende organer og ledende organisasjoner som for eksempel LO, YS og NHO kanskje også på regjerings-, stortings- og departementsplan bearbeider område, slik at ledere og tillitsvalgte får den nødvendige kompetanse for konfliktbehandling.

Tenk om adm.dir. og fagforeningsleder satt sammen på kurs om konflikthåndtering.

Tenk om de snakket sammen en dag eller to om problemer og problempersoner i bedriften? Muligheter for å kartlegge eventuelle psykopater ville økt enormt.

Men en viss varsomhet bør en utvise med å stemple folk som psykopater eller opptre selv som en manipulator.

Bare våkne ledere og tillitsvalgte kan forhindre urett, trakassering, mobbing, forfølgning og usaklig nedvurdering sier Svein M. Kihle.

Les og lær av bøkene!

Leserinlegg - Besøksrapport fra Kristiansund

Skrevet av: Finn Einar Hoel

Den 8 og 11/ 9 - ble det besøkt fire båter som lå inne, henholdsvis på basen og på havna.

På basen lå "Nordmann Pioneer" , "Viking Poseidon" og "Skandi Falcon". Inne på havna ble "Stril Supplier" besøkt. Undertegnede ble godt mottatt på samtlige båter. Selv om det ikke var så mange medlemmer om bord, var samtlige interessert i å vite hva OFS hadde på tapetet til høsten . – Det ble informert om klubbens planer. Alle medlemmer ville også få tilsendt informasjon om klubbens aktiviteter. De fleste ønsket at klubbens aktivitet skulle nå frem overfor rederne, - noen ga uttrykk for at rederne ville flagge ut dersom vi skulle forlange for mye. – Dette argumentet har rederne alltid brukt før forhandlinger. Undertegnede oppfordret mannskapene til å stå samlet, hvis en skulle ha et håp om et bedre utkomme. Til det er det bare ett å gjøre, nemlig å melde seg inn i en organisasjon som tør å ta utfordringen overfor rederne. – Innmelingsskjemaer ble lagt ut, i håp om en økende oppslutning om klubben.

Flere savnet mer informasjon om klubbens planer og om hva som opptok sjøfolk, deres hjertesaker, gjennom medlemsbladet OFSA. Klubbsekretæren kunne opplyse at det arbeides med å få egne klubbsider i bladet.

Leserinlegg - Et sterkere Statoil

Skrevet av: Peter Alexander Hansen

Statoil er ute med en ny brosjyre for privatisering, en brosjyre som er trødd ned over hodene på alle ansatte.

Først og fremst er brosjyren et forferdelig makkverk ! Det går ikke an å servere de ansatte (og resten av befolkningen) slike løgner. De som står bak denne brosjyren undervurderer oss alle og demonstrerer store hull i kompetansen. De slår på den ene side fast at Statoil i dag er et fullt ut internasjonalt konkurransedyktig selskap. Men for å bevare denne posisjonen må vi altså tilføres SDØE-er samt delprivatisere selskapet.

Delprivatisering

Det er gode argumenter for at vi får tilbake SDØE-ene, selv om vi fremdeles har fordelen av å administrere disse. Men brosjyren anfører ikke ett godt argument for delprivatisering.

Private eiere

Det sies at vi må ha private eiere for å få samme tilgang til kapital og kompetanse som konkurrentene. Men dette er jo ren løgn! Statoil har ikke problemer med å skaffe kapital, og etter mitt skjønn kapital (lån) til mye bedre betingelser enn våre konkurrenter, og vi kan hele tiden kjøpe/utvikle den kompetanse vi ønsker, internt/eksternt.

Børsnotering

At børsnotering skal føre til videreutvikling av selskapet og øke verdiene for eieren er en drøy påstand. Det vil nok øke profitten for de nye eierne, men jeg er redd taperen i en slik konstellasjon blir den nåværende eier, det norske folk. Og videreutvikling har ikke noe med børsnotering å gjøre !

Risikovillig kapital

Det sies at private eiere vil tilføre risikovillig kapital. En annen måte å karakterisere denne kapital på er at det er en "grådig kapital". Den vil forlange alt for stor del av kaka, altfor raske gevinster. Får den ikke dette, vil denne kapitalen true med å trekke seg ut, og dermed destabilisere selskapet. Vi vil bli like avhengige av denne grådige kapitalen som en heroinmisbruker blir avhengig av sin langer.

Risikodeling

Det anføres at med nye private eiere får vi risikodeling. Ja vel, men vi har da plenty med risikodeling i dag: Vi fordeler våre investeringer bl.a. på et stort antall områder/felter/brønner og har dessuten partnere overalt både i innland og utland. Vi kan få til optimal risikodeling med opplegget vi har kjørt hittil. Risikodeling har ikke noe med nye private eiere å gjøre !

Arvesølv

Oljeressursene er naturressurser, som har gått i arv i millioner av år og vi har selvfølgelig en forpliktelse til å ta hensyn til senere generasjoner også når det gjelder forvaltningen av dette arvesølvet. Private eiere ønsker ikke å ta slike hensyn: De vil ha rask høy profitt uten ressurs hensyn. Mens det for fellesskapet gjelder at livsstandarden på lang sikt blir best mulig som følge av oljevirksomheten, er det "kroner på kort sikt" som teller for private eiere. Det er enormt stor forskjell på dette ! Konklusjonen må bli at tilførsel av nye private eiere vil kunne kjøre Statoil i grøfta. Det er dette den private sektor i Norge har kjempet for i alle år. Nå har de fått med seg ledelsen i Statoil på opplegget (de har jo selv ansatt dem - bl.a. Røkkes rådgiver), antagelig ved å friste med aksjeopsjoner, prosenter av overskudd etc. etc.

Jeg har fortsatt tro på menneskene i Statoil, vi må ikke la oss demoralisere av slikt vrøvl !

Leserinlegg - Kommentarer til artikkel i OFSA nr. 5/2000

Skrevet av: Mette Møllerop

Jeg viser til artikkelen 'Kjenner Kommunal- og regionaldepartementet forholdene på sokkelen?' i bladet OFSA nr.5 – september 2000.

Artikkelen bygger på mitt møte med OFS 3.august d.å. Forholdene som er omtalt i artikkelen ble adressert av OFS på dette møtet. Det var mitt klare inntrykk at møtet var nyttig for begge parter, og at diskusjonene var konstruktive og preget av gjensidig tillit til hverandres roller som henholdsvis partsrepresentant og myndighet.

Jeg vil derfor uttrykke min forundring over at OFSA velger å viderbringe 'sitater' fra meg på denne måten, i stedet for å undersøke førstehåndskunnskap om mitt kjennskap til sokkelarbeidernes arbeidsforhold. Dersom OFSA er interessert i å høre min mening om forholdene på sokkelen, er dere velkommen til å ta kontakt med meg for et intervju.

OFSA kommer muligens med et intervju med Bugge i neste nummer (reds.kom).

Leserinlegg - Reduksjoner i sykelønn - statens forhold

Skrevet av: Øyvind Olsen

Statsministeren uttalte på landsmøtet til Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund den 20.10.00. følgende:

"Hvis vi neste år hadde hatt samme nivå på sykefravær og uføretrygd som i fjor, ville utgiftene på statsbudsjettet vært 10 milliarder kroner mindre".

Dette skal da være et beløp som er to ganger det beløpet som foreslåtte konjunkturavgiften i forslag til statsbudsjett som nå er lagt frem for stortinget.

Hva er det så som er grunnen til et slikt høyt sykefravær og uføretrygding?

Vi har i Norge et forhold innen arbeidslivet hvor vi tror at vi er blant de beste i verden til å ivareta arbeidstakere og regulere forholdet innen arbeidslivet slik at alle er tjent med det lovverket vi har i dag!

Gjennom Arbeidsmiljøloven (AML) skal det sikres at ingen arbeidstakere har forhold som er til fare for arbeidstakernes fysiske og psykiske helse. Blir dette fulgt? Min påstand er et klart og rungende nei!

Nettopp derfor opplever vi i år 2000 at arbeidstakere blir ofret i arbeidsgivernes konkurranse med hverandre om å gjøre ting smartest og da med best mulig fortjeneste. Resultatet er store tragedier for enkeltindividene, deres familier og nærmiljø med belastninger på nettopp folketrygden. Altså er det arbeidsgivernes ikke oppfyllelse av loven som skal sikre arbeidstakerne som igjen vil dobble det negative for arbeidstagerne, med at man skal kutte i de økonomiske systemene i den første tiden ved sykemelding.

Er det slik de politiske partiene ønsker at det norske samfunnet skal utvikle seg, med å la kapitaleierne bestemme alt mens arbeidstakernes helse blir ofret for økt overskudd?

Hadde de enkelte tilsynsmyndigheter fått nok resurser til å ivareta det de skal på en ordentlig måte, ville arbeidsgiverne blitt nødt til å investere på et tidlig tidspunkt i arbeidsmiljø som sikrer arbeidstakerne mot skader som igjen medfører utstøting av arbeidslivet på kort og lang sikt!

Overlege Ebba Wergeland i arbeidstilsynet sier hun er bekymret for at arbeidstakere med dårlig helse blir silt ut om det blir sterkere press på arbeidsgiverne i betalingen for sykefraværet, slik Sandman – utvalget foreslår.

Det er nok mulig det, men en oppfyllelse av AML i en mye tidligere fase vil redusere antallet som får svekket helse og dermed arbeidsgivernes mulighet til en slik usosial holdning!

Det skal bli inntresant å følge med hvilke partier som nå stiller til valg for neste års stortingsvalg og samtidig sier at de ikke vil ivareta det nettopp stortinget har vedtatt – Arbeidsmiljøloven og dens ivaretagelse av arbeidstakernes helse. Økningen i folketrygden kan uten problem ledes til forannevnte og reduseres med å oppfylle loven bedre!

Norska oljearbetare tar strid

Skrevet av: Mette Møllerop

Norska oljearbetareförbundet, OFS, har polisanmält en kemikalietillverkare och arbetsmarknadsdepartementet i Norge för deras agerande när det gäller isocyanater.

Nu avser förbundet att anmäla även polisen.

OFS, Oljearbeidernes Fellessammenslutning, för än så länge en ganska ensam och fruktlös kamp för skärpt lagstiftning om isocyanater på de norska oljefälten.

Ämnet finns bland annat i den färg, som skyddar oljeplattformar för väder och vind. Dygnet runt utförs renovering av plattformarna, vilket bland annat innebär slipning och svetsning i tjocka färglager. Risken för skador på grund av exponering för isocyanater är stor. Men både informationen och lagstiftningen är bristfällig.

Tarjei Lodden är arbetsmiljöombudsman i OFS, ett fackförbund utanför norska LO. Han hävdar att både den norska regeringen och ansvariga myndigheter struntar i riskerna.

- De låter ekonomiska intressen gå före omsorgen om arbetsmiljön. Dessutom vill de, enligt utsago, inte "skapa hysteri". Föreskrifterna från början av 70-talet täcker bara in en del av hanteringen av isocyanatbaserade ämnen. Ett förslag till nya föreskrifter ligger på is sedan 1993. Enligt OFS finns ekonomiska motiv till varför förslaget stoppades. De nya reglerna innebär för stora kostnader för tillverkarna.

För tre år sedan polisanmälde OFS företaget Jotun, som tillverkar målarfärg. Anledningen var att företaget inte informerade om förekomsten av isocyanater i sina produkter. Polisanmälan blev liggande i nästan tre år. Norska motsvarigheten till Arbetarskyddsstyrelsen, Arbeidstilsynet och Oljedirektoratet, lät experter utvärdera företagets produkter. OFS begärde vid flera tillfällen att få ta del av utlåtandena, men nekades.

- Enligt ILO-konventionen 170 om skydd vid användning av kemiska ämnen i arbetslivet, har arbetstagare rätt att få veta vilka risker de utsätts för. Därför har vi vänt oss till ILO ett flertal gånger, berättar Tarjei Lodden.

ILO publicerade våren 1999 en rapport om fallet och har dessutom lovat att ta upp frågan under nästa ILO-konferens.

Ungefär samtidigt beslöt OFS att polisanmäla Kommunal- och Regionaldepartementet (motsvarande svenska Arbetsmarknadsdepartementet) för tjänstefel. Anmälan baserades på departementets vägran att lämna ut de expertutlåtanden, som gjordes i samband med utredningen av Jotuns produkter.

- Dessutom har departementet inte skött sitt jobb när det gäller omsorgen om arbetsmiljön, säger Tarjei Lodden.

Nyligen beslöt polisen att lägga ner anmälan. Det fanns, enligt polisen, ingenting som kunde styrka brott mot arbetsmiljölagen. Men OFS fortsätter nu med att polisanmäla polisen.

- Varken när det gäller vår anmälan mot Jotun eller departementet har polisen gjort en ordentlig utredning. Därför ser vi som en sista utväg att anmäla polisen, säger Tarjei Lodden.

Per Stang, chef för arbetsmiljö- och säkerhetsavdelningen på Kommunal- och Regionaldepartementet, vill inte kommentera OFS:s polisanmälan. Varken han eller Henning Heitman, som får ta över Arbetarskydds förfrågan, har sett någon anmälan, säger de. Däremot känner de till att den finns. Henning Heitman berättar dessutom att polisen lagt ner ärendet. Själv har han ingen aning om varför departementet blev polisanmält.

Notiser - Årsmøte i OFS klubben i BP m.v

Skrevet av: Mette Møllerop

OFS Klubben i BP hadde halvårsmøte mandag 30. oktober på Quality Airport Hotell på Sola. 14 delegater var samlet. I tillegg var Tarjei Lodden og Roy Erling Furre invitert fra OFS. Også representanter fra vernetjenesten, andre klubber og ledelsen var invitert til deler av halvårsmøtet.

Blant sakene som var opp til behandling kan nevnes:

- Gjennomgang av siste tids omstillingsprosesser og utvalgsarbeid
- Arbeidstakermedvirkning
- Lokalt lønnsystem
- Skift, helse og nattarbeid
- Nytt regelverk

Delegatene var opptatt av forhold knyttet til pensjonsalder og skiftarbeid.

Delegatene uttrykte stor frustrasjon over hvordan arbeidstakermedvirkningen i de ulike arbeidsgruppene fungerte. Mange følte seg som "gissel" i en situasjon der man ikke fikk fri for å reise i land for å delta på møter. Man ble oppfordret til å sende noen andre! Når referat foreligger, ofte etter lang tid, kjenner man seg ikke igjen i det som står gjengitt. Delegatene etterlyste spilleregler for hvordan utvalgsarbeid og arbeidstakermedvirkning skal foregå og premissene for dette slik at man ikke sitter som gissel uten reell innflytelse.

Arbeidsmiljøkongressen 2000

Undertegnede var til stede på årets Arbeidsmiljøkongressen i Grieg-hallen i Bergen.

Dette arrangementet blir avholdt hvert år og er ett av de aller største arrangementene innen HMS som blir avholdt.

Delegatlisten viste spredning blant ulike personer innen personal- HMS avdelinger og Hovedverneombud.

Man skulle tro at et slikt arrangement vill lagt hovedvekt på innlegg rett mot helse- miljø- og sikkerhet vinklet for å gi delegatene faglig inspirasjon og påfyll innen deres HMS arbeide.

Dessverre var det ikke slik. Arbeidsmiljøkongressen 2000 var skandaløst ensporet lagt opp. De fleste innleggene var rene propagandataler med hyllest til omstilling, fleksibelisering og argumentasjon for svekkelse av arbeidstakernes rettigheter. Vi ble "tutet" ørene fulle av propaganda om at "nå er det in å være fleksibel".

Professor Tom Colbjørnsen som har ledet det såkalt "Colbjørnsen-utvalget" presenterte arbeidet med endringer i Arbeidsmiljøloven. Han argumenterte heftig for sitt ønske om å svekke lovens bestemmelser om arbeidstidsordninger og ansettelsesvern.

Adm. Direktør i Telenor, Tormod Hermansen fortalte om sine fremtidsvisjoner. Hans "idealarbeider" var i tråd med de andre innleggene: 29 år gammel, arbeider hvor som helst i verden, har høy utdanning, jobber til alle døgnets tider, og må helst "jages" bort fra jobben for å få nødvendig hvile.

Summen av de innleggene jeg overhørte, avslørte grunnholdninger med et skremmende syn på fremtiden. Det er greit at personer med sterke meninger slipper til på Arbeidsmiljøkongressen, men jeg finner det totalt uakseptabelt at innleggene er ensidig propaganda uten motinnlegg, kritiske spørsmål eller debatt. Innleggene brukte mye ord som, kostnad, omstilling, endring, rest-arbeidsevne fleksibelisering.

De vanlige HMS ordene som trivsel, omtanke, arbeidsmiljø, trygghet, velferd osv, glimret med sitt fravær.

Jeg mener at Arbeidsmiljøkongressen var en stor skuffelse for de som kom for å få faglig "påfyll" innen HMS. Den var nyttig for oss som ønsker innsyn i hva "fienden" planlegger av angrep på arbeidsvilkårene til arbeidsfolk.

Fremtiden ser dystert ut dersom de holdningene som ble presentert rundt fleksibelisering, arbeidstid og svekket ansettelsesvern får gjennomslag.

Med hilsen
Roy Erling Furre

Tarjei trer inn i pensjonistenes rekke - hvordan skal dette gå?

Fredag den 27. oktober hadde TotalFinaElf invitert til avskjedsselskap for Tarjei Lodden. Det ble en hyggelig seanse med diverse historier fra Tarjei sin fargerike tid i Elf.

Som nok de fleste vet er Tarjei en svært engasjert person. Når han brenner for noe engasjerer han seg fullt ut. Hans oppriktige engasjement for de svake i samfunnet ble fremhevet av Christian Hansen (Sjef for driftsavdelingen), og det ble fra Elf's side understreket at Tarjei var ryddig på dette med å skille sak og person. Hans utrettelige engasjement ispedd hans personlige fargerikhet vil bli savnet i Elf. Litt av Tarjei's varemerke i begynnelsen av perioden som HVO var nok "konfrontasjonslinjen". Det har i de senere årene endret seg, og Tarjei vil nok bli husket som en som forsøker å få alle parter til å jobbe sammen for en sak.

Tarjei ble ansatt i Elf som produksjonsoperatør på Heimdal i 1985. Etter kort tid ble han engasjert i vernearbeid og ble valgt som heltidstillitsvalgt/HVO for Frigg og Heimdal i 1989. Siden det har han også vært Koord. HVO i Elf i en periode.

De siste 4 årene har han vært fulltidsengasjert i OFS, og han har satt spor etter seg på mer enn en måte. Hans utholdenhet kombinert med faglig dyktighet og stor kontaktflate har gitt resultater. Det blir ikke lett å fylle tomrommet etter Tarjei.

«Pensjonistkoffert»

Som avskjedsgave fra TotalFinaElf fikk Tarjei en koffert med hjul. Det avstedkom jo litt kommentarer, da de fleste er kjent med Tarjei's samlemani på alt fra avisutklipp fra for 10 år siden til dokumentasjon om de ulike emner som han alltid har for hånden.

Kanskje det kan vise at den kofferten kan komme til nytte selv om han ser uforskammet opplagt og sprek ut nå? Han ble ønsket lykke til videre – kanskje i et noe lavere gir enn det han har hatt i en lang periode

Med hilsen
Berit Kvame Astad

Vellykket trinn 2 kurs

Tekst: Bjørn Tjessem

OFS avholdt i perioden 16 til 20 oktober 00 kurs trinn 2. Det er første gang på mange år at vi har hatt nok påmeldte til å gjennomføre et videregående kurs. Det var 15 deltakere og 3 eksterne forelesere. Disse var Torstein Dahle og Roar Eilertsen fra De Facto og vår eminente Ofsa redaktør Mette Møllerup. Kursdeltakerne fikk innføring i hvordan en lager pressemeldinger og avholder pressekonferanser. Presentasjonsteknikk var også en av de praktiske emnene som var oppe. Vår advokat Bent Endresen hadde en kort innføring i hvordan protokoller skal se ut og hvordan jusen ser ut i forhold til avtaler mellom partene. Det som kanskje var mest spennende var Torstein Dalhe og Roar Eilertsen sine innledninger og deltakernes diskusjoner om samfunnsøkonomi, rente politikk, fagbevegelsens rolle i samfunnet og de utfordringene vi som fagforening og tillitsvalgte står ovenfor i dag. De var også innom hvordan vi kan bedre de nettverkene som vi har i dag. Utfordringene i tariffpolitikken var en også innom med gode faglige diskusjoner fra alle deltakere.

Det er relativt nytt at vi på et tillitsvalgt kurs satser så pass mye resurser på å gjøre de tillitsvalgte mer samfunnsbevisst. De aller fleste mente at dette var en riktig satsing og følte det veldig nyttig for deres daglige arbeid som tillitsvalgte. Det å få høre at alt ikke er slik det blir fremstilt i media kan være nyttig for noen og en hver. Vi håper og tror at dette kurset har gjort våre tillitsvalgte mer kritiske til hva som skjer rundt oss i samfunnet i dag. Vi tror også at de sitter igjen med den følelsen av at vi må ha et sterkt og engasjert OFS dersom vi skal klare å dra utviklingen litt den veien som oljearbeiderne ønsker.

Jeg vil på vegne av OFS takke de som var på kurset for det engasjementet de viste med sin aktive deltakelse og positive holdning. Og vi håper at mange flere vil etterspørre kurs av denne typen slik at vi kan få igang et nytt utpåknytt.

Håper at dere tar med engasjementet til kongressen. Ses der.

Nytt fra klubber og bedrifter - Offshore Drift og Vedlikehold

Skrevet av: Mette Møllerop

Nytt fra klubber og bedrifter

Klubber, bedrifter og tillitsvalgte som ønsker plass til korte meldinger eller informasjon, inviteres til å bruke denne spalten. Merk stoffet "Nytt fra klubber og bedrifter" og send dette til redaksjonen. Eller send stoffet til :

mette.mollerop@c2i.net

Offshore Drift og Vedlikehold

På konferanse Offshore Drift og Vedlikehold satte OD direktør Gunnar Berge fokus på sikkerhetsproblematikken på sokkelen. Hovedkonklusjonen til Berge var at offshorevirksomheten er forsvarlig, men mange forhold peker i retning av en negativ utvikling. Dette må ikke få utvikle seg til store ulykker eller økt skadefrekvens. Vedlikeholdet skal til enhver tid opprettholde det sikkerhetsnivå som i utgangspunktet var en del av plattformkonseptene. ODs bekymring var bl.a. mangelfulle konsekvensvurderinger av endringsplanene, spesielt der det er flere endringsprosesser samtidig. Opplæring og tilpassningsbehov i forbindelse med innføring av integrerte IT systemer undervurderes. Stram bemanning fører til at oppgaver vokser over hodet. Sammen med sviktende kommunikasjon og manglende innfrielse av forutsetninger fører dette til frustrasjon og oppgitthet blant de ansatte. Forventningene til effektiviseringsgevinst fra IT satsing kan være overdrevne, da de sikkerhets- og arbeidsmiljømessige konsekvenser i liten grad er belyst.

ODs erfaringer med flyttbare innretninger er bl.a.:

- Svakheter i styring av vedlikehold, særlig på eldre innretninger.
- Liten grad av prioritering av vedlikehold.
- Mangler ved reders regelverkskompetanse.

Resultat; Et urovekkende høyt antall avvik med betydning for helse, miljø- og sikkerhet. OFS tok opp offshorearbeidernes manglende tillit til at arbeidsgiverne satset på helse, miljø og sikkerhet. Offshorearbeiderne var også i tvil om at myndighetene førte nok tilsyn. OFS viste også til en del av de forholdene offshore arbeiderne var bekymret for.

- Manglende vedlikehold
- Redusert bemanning
- Redusert beredskap
- Fjerning av Standby båter
- Aldrende rigger
- Aldrende bemanning
- Omorganisering og endringsprosesser som aldri tar slutt

OFS vet at arbeidstakerne har mistet mye av tilliten til arbeidsgiverne og myndighetene. Gunnar Berge kunne ikke gi OFS noen tilfredsstillende svar på hvordan tilliten igjen skulle opprettes.

HLO (Helikopter Landing offiser) opplæring og ny helidekkmanual

Ny HLO (Helikopter Landing offiser) opplæring, repetisjonskurs og helidekkmanual kommer ut nå på høring. Opplæringen er til dels CBT-basert (Computer based training), og blir ens for alle selskap. Den nye Helidekkmanualen som blir utgitt som OLF retningslinjer vil etter en tid bli gjeldende på de fleste installasjonene både på faste og flytende. Denne manual erstatter de selskapsinterne prosedyrer og Helikopter Service dekkmanual. Helikopterselskapene er blitt hørt på flere områder som gjelder sikkerhet. Et punkt som kan skape strid er at HLO skal stå på en fast plass så lenge Helikopteret er på dekk. Da vet flygerne hele tiden hva de skal rette seg mot for å unngå feilhandlinger.

Å få ens prosedyrer for hele sokkelen vil bedre sikkerheten. Det vil også bli standardisert merking/ påkledning for HLO'ene for å unngå misforståelser. HLO'ene og andre som er opptatt av arbeide på helidekkene bør være oppmerksom på høringen og komme med sine innspill slik at opplæring og manual blir best mulig.

OD's regelverksseminar

Hele OFS ledelse har deltatt på et av OD's to regelverksseminar.

Seminarene var spesielt nyttig for OD fordi deltakerne uttrykte klar mistillit til operatørenes håndtering av dagens

regelverk.

Seminarene viste en klar forverring av VO'enes arbeidssituasjon.

Det ble også uttrykt skepsis til OD's vilje til å håndheve regelverket.

OD påpekte at 3 partssamarbeidet er fundamentalt forankret i det Norske regelverk.

OD fikk også med seg at å unngå hottbedding og enmannslugarer var vesentlig for arbeidsmiljø og sikkerhet. Retten til reel arbeidstakermedvirkning blir fra seminardeltakerne påpekt gang på gang. Retten er i AML i tillegg til rammeforskriften som blir en overordnet forskrift for de 4 underliggende. Retten til arbeidstakermedvirkning er i alle faser av petroleumsvirksomheten så lenge det har betydning for helse, miljø og sikkerhet.

Arbeidstakerne ville også delta i lisensgruppene som styrer økonomien for feltene og dermed også HMS arbeidet. OFS har engasjert yrkeshygeniker Halvor Erikstein for å skrive OFS sitt høringssvar på det nye regelverket. Alle som har innspill på det nye regelverk tar kontakt med Halvor Erikstein før 1. november. Han treffes på telefon 51 84 39 31 eller på e-post:

halvor@ofsa.no

Larmskader innen overflatevedlikehold og stillas

25. september arrangerte Oljedirektoratet seminar om støy med mer enn 120 deltakere. Mest oppsiktsvekkende var resultatene av hørselsundersøkelsen Phillips har utført på Bjørge Norcoat sine ansatte. Av 90 personer ble det avdekket at 7 av 10 personer (i overkant av 70 prosent) hadde svekket hørsel. For mer enn 3 av 10 personer (34 prosent) var larmskaden av grad 2 eller 3 som igjen klassifiseres som en alvorlig helseskade. Undersøkelsen viste også at stillasarbeidere hadde nesten like stor forekomst av støyskader som sandblåsere og malere. Det vises for øvrig til reportasje i OFSA 5/00 om støy og overflatebehandling. Be om en gjennomgang på HMS-møtene. Støyskader er et stort problem og nå må alle tenke på å ta vare på sin egen og andres hørsel. Hørsel kan ikke repareres. Informasjonsmateriell kan fås på tlf.: 51843931 eller halvor@ofsa.no.

Krav om sikkerhetsmelding

Stortingsrepresentant Karin Andersen og Hallgeir Langeland har fremmet et forslag overfor Stortinget om en tilleggsmelding til oljemeldingen med fokus på HMS-aspektene ved arbeidet på norsk sokkel. Dette er et såkalt 'Dokument-8' forslag som blant annet bygger på OD sin bekymring over sikkerhetsutviklingen i norsk oljeindustri. Stortingsrepresentantene ønsker spesielt å fokusere på helikoptervirksomheten, arbeidsrelaterte sykdommer, pensjonsalder, arbeidstiden, regelverksending og tilsynsmyndighetenes rolle. Med bakgrunn i dette lyder forslaget: 'Stortinget ber regjeringen fremme en tilleggsmelding om olje- og gassvirksomheten som retter spesielt oppmerksomhet på oljearbeidernes vilkår på helse-, miljø- og sikkerhetsaspektene ved arbeid knyttet til norsk sokkel.' OFS som har bidratt med opplysninger til forslagstillerne er svært fornøyd med forslaget, og vi håper Stortinget vil støtte dette.

Statsbudsjettet gir OFS rett

Olje- og Energidepartementet har gjennom OD registrert at:

'...det kan oppstå interessekonflikter mellom selskapenes mål for sikkerhet og arbeidsmiljø og de forretningsmessige målene for virksomheten. Dette gir seg blant annet utslag i at selskapene velger billigere tekniske, operative og driftsmessige løsninger for å redusere kostnader.'

'OD har også registrert tendenser til at det gode samarbeidet som tidligere har preget forholdet mellom næring og myndigheter, ikke lenger fungerer på samme konstruktive måte.'

'Nye løsninger for utbygging og drift av felt har ført til flere organisasjons- og bemanningsendringer som på viktige områder har resultert i uklare ansvarsforhold. Disse utviklingstrekkene gir utfordringer til viktige prinsipper for god ressurs og sikkerhetsstyring, hvor særlig kravet til entydighet i ansvarsforhold står sentralt. For OD er det viktig å kunne se til at resultatene av endringsprosessene ligger innenfor etablerte rammer for forsvarlig virksomhet.'

OFS er i strekt tvil om oljeindustrien vet konsekvensene av omorganiseringer og nye driftsorganisasjoner. Vi tror ikke ansvarsforholdene ligger innenfor rammene av forsvarlig virksomhet. OFS er glad for at myndighetene er våknet. Vi har i over to år hatt fokus på og en dialog med myndighetene om helse, miljø og sikkerhet.

Vi registrerer imidlertid at OFS vil gjøre sitt for at myndighetene også vil våkne når det gjelder arbeidstakernes helseutvikling. Det er oppsiktsvekkende at den store produksjonen av uføretrygdde ikke opptar myndighetene. Det har kanskje en sammenheng med det offentlige selv er den aktøren på arbeidsmarkedet som driver mest med

arbeidsmiljøkriminalitet? Redselen for storulykker preger myndighetene.

Oppmerksomhet mot 'forbruket' av offshorearbeidere i Norge

I en artikkel i det danske bladet 'arbejde og sundhed' vises det til at det stadig stilles spørsmål blant utenlandsk presse om utstøtning av offshorearbeidere i Norge før oppnådd pensjonsalder. Kravet om lavere pensjonsalder burde være ubehagelig presseomtale utenlands?

Krevende regelverksseminar 27.-28. september

OFS stilte mannsterke opp på Oljedirektoratet sitt første to dagers seminar om nytt regelverk. Både leder og 1.nestleder deltok. Seminaret var i følge OD et resultat av OFS sitt brev til Kommunal- og Regionaldepartementet med krav om uttesting av regelverket før endelig høring. OFS hadde lagt ned et stort arbeid i å presentere det nye regelverket og filosofien bak. Selv om OFS medlemmene var i flertall, var det også stort engasjement fra andre arbeidstakerorganisasjoner som ser at konsekvensene er mye større enn de tidligere trodde. Det nye regelverket er svært krevende. Det stiller helt nye krav til opplæring, leseferdigheter og tilgang på IT-hjelpemidler. OFS vil jobbe med kommentering og forbedring av regelverket helt fram til høringsfristen 3.november.

Beredskapsseminar i Haugesund 26.-27.september

På nytt måtte OFS tilbakevise at vi er motstandere av områdeberedskap. Vi fortalte derimot at våre medlemmer ikke vil ha fjernet stand-by båtene. Bakenforliggende årsaker til angrepene på beredskapsorganiseringen er bl.a. – Omorganiseringer uten mening. Det settes i gang en ny omorganisering før en ser resultatet av den forrige. – Performancekontrakter til ledelse i land og offshore som klarer å spare penger på offshore drift. Dette virker som avansert akkordlønn. Benchmarking selskap som for eksempel Mc Kinsey som intet ansvar har for sikkerhet, men hvis resultater og oppdrag er at en klarer å spare penger.

OLF på hæla?

Terje Nustad, OFS og Per Selnes, OLF har deltatt i en debatt i NRK om sikkerheten på norsk sokkel. OLF har nå moderert sitt syn om at sikkerheten aldri har vært bedre, nå er den bare god. OLF har valgt en strategi der de arrogant velger å se bort i fra alle kritiske bemerkninger om utviklingen av sikkerheten på norsk sokkel. OLF svekker sin troverdighet med en arrogant blindhet som holdning. OFS var på offensiven og synliggjorde et faktum basert på hendelser som OLF ikke kunne snakke seg vekk i fra. Kritiske røster kommer ikke bare fra OFS, men også fra minister, tilsynsmyndighet, uavhengige forskere, selskapenes egne direktører samt andre organisasjoner. Når skal OLF forholde seg til realitetene?

Arbeidsmiljøkriminalitet en 'ikke-sak' for justisministeren

Justisminister Hanne Harlem ble invitert til OFS-kongressen for å holde foredrag over temaet 'Arbeidskriminalitet et neglisjert område?' Justisdepartementet sendte vår forespørsel raskt over til Kommunal- og Regionaldepartementet. De begrunner sitt avslag med at slik kriminalitet har ikke Justisdepartementet noen myndighet over, og at ministeren derfor heller ikke har noen formening om slik kriminalitet. Dette til tross for at Justisdepartementet i 1994 utarbeidet en rapport om hvordan politiets innsats kunne styrkes på dette området, samt brev fra Riksadvokaten i 1996 der han forfektet at påtalemyndighetene skulle prioritere denne type kriminalitet på lik linje med annen alvorlig kriminalitet. Myndighetens unnfalleshhet vises i samfunnet når en ser økende langtidssykemeldingsstatistikk, overproduksjon av uføretrygdde og en slett holdning til sikkerhet, jfr. Norges Statsbaner, NSB.

BP UK har utsatt planene om å erstatte beredskapsfartøy med helikopter.

I UK vil en teste ut beredskap med helikoptere før en fjerner beredskapsfartøyene.

I Danmark skal beredskapsfartøy være kun få minutters gangtid fra plattformene.

I Norge går planene videre med områdeberedskap. OLF retningslinjer er ikke akseptert ennå som standard av OD. De vil først se om hvordan de blir brukt av operatørselskapene.

Får vi i Norge den dårligst eksterne beredskap av alle Nordjølandene?

Møte om logistikk og IBD

SaF og Nopef har sammen bedt om et møte med bedriften sentralt hvor vi vil forsøke å få til et bedre IBD-løp enn det som er avtalt for logistikkansatte. På Statfjord er de inne i fullføringen av en IBD-organisering hvor logistikk er involvert på lik linje med de andre. De har reagert på at de får en lavere belønning enn teknikere og fagarbeidere. Ledelsen for Statfjord forstår at dette oppleves som urettferdig og uttaler at de ønsker at spørsmålet skal bli løst.

Omstillingsprosessen

Fagforeningene i Statoil kan ikke godta at reduksjon av egne ansatte gjennomføres i en situasjon der de tidligere målsettingene om reduksjon av innleide konsulenter ikke er oppfylt. De hadde derfor bedt om et møte med Olav Fjell. Dette møtet fant sted 10.oktober. På møtet kom det fram at bedriften vil ansette nærmere 50 nye på sokkelen. Bedriften vil innen utgangen av november gjennomføre en grundig undersøkelse for å komme fram til det reelle antallet innleide. Målsettingene om reduksjon i innleide konsulenter skal gjennomføres.

Bemanning, innleie og arbeidsmiljø

Styret i SaF har bestemt seg for å prioritere arbeidet rundt sysselsetting og omorganisering på sokkelen. Vi ønsker å samarbeide med de andre foreningene om dette. Så langt har vi sendt et brev sammen med Lederne og Nopef til UP Norge ved Henrik Carlsen og vi har vi etablert et samarbeid med Lederne. Vi ønsker å se på antall innleide i forhold til grunnbemanningen. Hva gjøres av egne ansatte og hva gjøres av kontraktører? Blir Statoils Driftspraksis fulgt? Blir kompetansen beholdt i moderselskapet? Helhetstenkningen til eldre, erfarne arbeidstakere er verdifull for Statoil og må verdsettes. Føler arbeidstakerne i dag at de har for mange oppgaver å ta hånd om? Sykefravær og overtid er viktige områder som må overvåkes når oppgavene er fordelt på færre. Vi er også opptatt av at ansatte med tillitsverv får god tid og mulighet til gjøre jobben sin og at man har bemanning i forhold til dette. En gruppe satt ned av styret er nå i gang med å få kartlagt og innhente dokumentasjon på disse områdene. Vi vil reise på installasjonene og holde møter hvor vi vil ta opp dette som tema og det vil bli sendt ut materiale til tillitsvalgte og medlemmer.

AP-regjeringen vil slakte Statoil

Olje- og Energidepartementet har utarbeidet konkrete planer der Statoils gassbehandlingsanlegg på land og gasstransportssystem skal skilles ut i et eget selskap. Statsminister Stoltenberg vil ikke kommentere planene og Olje- og Energiminister Akselsen gir løfter om at så ikke vil skje.

OFS har imidlertid dokumenter som viser at det foreligger konkrete forslag til dannelse av et slikt selskap. Det vil bli et A/S der staten eier 51 prosent og andre aktører 49 prosent. Statoils eierandeler i Statpipe vil bli redusert til 13 prosent. Norpipe reduserer til 15 prosent og for Europipe økes andelen til noe over 10 prosent. Saken må sees i sammenheng med det kommende gassbehandlingsdirektivet fra EU. Akselsens løfter kan ikke være mye verdt i et slikt perspektiv.

Departementet begrunner sitt syn med at et privatisert Statoil som operatør ikke vil ha intensiver til å bidra til samfunnsøkonomiske riktige løsninger. De argumenterer videre med at en uavhengig operatør sikrer likebehandling, i motsetning til en operatør som er både gaseier og selger. Dette må være oppsiktsvekkende argumenter fra myndighetene i forbindelse med privatiseringsdebatten om Statoil. OFS har i lang tid advart mot hele privatiseringsprosessen av Statoil. Statoils ledelse kan ha blitt sin egen fiende. Det synes som om de har feilberegnet markedsliberalistene i AP og deres medspillere i LO som nå vil svekke Statoil og ikke styrke selskapene. Nopef sin leder advarte sitt landsmøte med de blå vinder som feier over landet, med henvisning til Fremskrittspartiets fremgang. Den samme leder har i lang tid stått på barrikadene for et privatisert Statoil og har sågar foreslått en fusjon mellom Statoil og Hydro. Deres egen styrerepresentant i Statoil støtter privatiseringen. LO og Nopef har med en slik politikk bidratt til blå vinder og det virker som de ikke makter å se konsekvensene i et langsiktig perspektiv, konsekvensene som denne gang kan utløse kraftig storm.

Nye hovedverneombud og AMU-medlemmer på sokkelen

På bakgrunn av skriv og meldinger som er sendt ut fra NOPEF i Statoil finner vi det nødvendige å gi en orientering om vårt syn når det gjelder utpeking av hovedverneombud og AMU medlemmer. Bestemmelsene om dette står i Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. og i forskriftene til denne loven.

Fagforeningene i Statoil har i en rekke år brukt denne retten. NOPEF i Statoil har siden 1992 tatt del i slike avtaler, og tidligere i år la de sjøl fram et utkast til en slik avtale mellom NOPEF, NITO og Lederne for sokkelen i Statoil

I år ble det altså inngått en avtale mellom YS i Statoil og Lederne om utpeking av Hovedverneombud og AMU-medlemmer for sokkelen. Det er påfallende at det som har stått i forskriftene til arbeidsmiljøloven siden 1977 og er praktisert i vår

bedrift i lang tid nå plutselig blir framstilt som udemokratisk av NOPEF. Hele bakgrunnen for at arbeidstakere har slutta seg sammen i fagforeninger er at de tidlig innså at de ikke kunne vinne fram med sine krav ved å opptre enkeltvis overfor arbeidsgiverne. Bare ved å slutte seg sammen i fagforeninger klarte de i fellesskap å vinne fram til de rettighetene som vi i dag oppfatter som selvfølgelig. Uten at arbeidstakerne hadde sluttet seg sammen på denne måten hadde vi ikke hatt noen lover om arbeidervern og arbeidsmiljø. Også i dag er det en styrke for vernetjenesten å ha fellesskapet i fagforeningene i ryggen. Vi er villige til å delta i en diskusjon om hvordan samarbeidet mellom fagforeningene i Statoil skal være på dette området i framtida. Men vi holder fast ved at de hovedverneombudene og AMU-medlemmene som skal tiltre nå i år skal utpekes på grunnlag av avtalen mellom YS i Statoil og Lederne. Dette gjelder også Koordinerende HVO, og det samme var tilfelle i avtaleutkastet fra NOPEF til NITO og Lederne tidligere i år. Vi er overbevist om at vi finner fram til kandidater som har erfaring, kompetanse og tillit slik at de fyller disse vervene på en utmerket måte.

OFS sier ja til et 100 prosent statseid statoil!

Skrevet av: Terje Nustad

Markedsliberalismen er på full fart inn i det norske samfunn. Privatisering er stikkordet som benyttes som en betingelse for suksess og langsiktig verdiskapning for samfunnet. Ledelsen i Arbeiderpartiet sammen med ledelsen i LO fremstår som markedskreftenes fremste støttespillere. De ønsker nå å privatisere Statoil og virkeliggjøre tidligere konserndirektør Harald Norvik sine visjoner om å gjøre Statoils til et av verdens største oljeselskap. Norvik så for øvrig for seg en utvikling som innebar at Statoil ikke lenger ville være et norsk selskap om 10 år.

Hovedargumentet fra markedsliberalistene er at Statoil må privatiseres og bli et aksjeselskap som igjen må styrkes finansielt ved å tilføres statens verdiandeler, eller de såkalte SDØE- andeler som selskapet i dag forvalter. Dette skal igjen være påkrevd for at Statoil skal kunne lykkes i konkurransen mot de største oljegigantene på den internasjonale oljearena, samtidig som aksjer som byttmiddel er nødvendig for å kunne lykkes på det europeiske gassmarkedet. OFS mener det må være langt viktigere og mer lønnsomt for selskapet å være en del av landets langsiktige forvaltningsstrategi for å sikre en fornuftig utbygging og avkastning.

SDØE utgjør enorme verdier og denne problematikken er en sak i seg selv og burde ikke inngå som et 'pakke-element' i en seriøs privatiseringsdebatt av Statoil.

Olje- & Energidepartementet, OED har gått i fra sine planer om å danne nytt statlig selskap som skulle ha ansvaret for driften av alle gasstransportsystemene, inklusive anleggene i Norge og på kontinentet. Det nye selskapet skal nå styre kapasiteten i rørledningene og sikre åpenhet om tariffen for å bruke rørledningene. Det er allikevel interessant å se på den argumentasjonen som lå til grunn for å opprette et nytt selskap. OED's hovedargument var at: 'Statoil vil ved en privatisering ikke lenger ha de nødvendige intensiver til å bidra til samfunnsøkonomiske riktige løsninger'. Videre mente myndighetene at en privat operatør som gasseier og selger var uforenlig. Det betyr at det ville være enda mer uforenlig å være gasseier, selger og gasskjøper i et europeisk gassmarked. Søker privatiseringstilhengerne etter det umulige?

For Statoil betyr dette at viktige deler av selskapet med store strategiske og forretningsmessige verdier må overføres fra Statoil til et nytt selskap. OED ønsker å erstatte tapet med å etterfylle med SDØE-verdier. Faller ikke da mye av hovedargumentet for å privatisere Statoil bort?

Vi må ikke glemme at Statoil er et selskap som er skapt for å ivareta det norske samfunnets interesser i utviklingen av norsk oljeindustri på norsk sokkel. Dette grunnleggende fundament skal nå overgis til fordel for private = utenlandske investorer. OFS vil gjøre leserne oppmerksomme på at det kun er 10 og 20 prosent av de henholdsvis forventede gass og oljereserver som i dag er produsert på norsk sokkel. Statoil burde derfor ha store nok utfordringer i flere tiår på norsk sokkel, hvis staten har en fornuftig ressursforvaltning. De som argumenterer med dommedagsprofetier om at Statoil vil kunne dø ut med norsk sokkel gjør det i mangel på argumenter.

OFS støtter ikke det syn at Statoil må gå internasjonalt for å kunne sikre fremtidsrettede arbeidsplasser for nye generasjoner. Staten må pålegge Statoil i langt større grad å ta del i å utvikle alternativ industri i Norge. Skal vi videreutvikle Statoil må man nødvendigvis ikke låse seg fast i dagens kjerneområder som i morgen kan være noe helt annet.

Statoil har i alle år kunnet operere uhemmet på den internasjonale oljearena og har på det meste hatt aktiviteter i 27 land samtidig. Der har de investert rundt 30 mrd. NOK og så langt har den økonomiske suksessen vært begrenset. Statoil forsøker nå å få oss til å tro at veien til suksess er avhengig av størrelse og tilgang på kapital. OFS tror ikke at Statoils begrensede internasjonale suksess skyldes tilgang på kapital.

Harald Norvik innså raskt at for å lykkes internasjonalt så var det ikke nok med kapital, derfor hans uttalelse om at det var ingen selvfølge at Statoil ville være et norsk oljeselskap om 10 år. Internasjonal oljevirkosomhet foregår som oftest i korrupte diktaturstater hvor oljeselskapene også må ha et politisk og militært maktapparat i ryggen for å lykkes. Norge vil aldri kunne gi et norsk oljeselskap en slik støtte, noe som i utgangspunktet i seg selv er forkastelig. Statoil er derfor i lengden nødt til å 'tape' i konkurransen om de mest prestisjefylte og verdifulle kontraktene.

Det er også et faktum at Statoil har følt den politiske tilknytning som belastende i forhold til andre markedsstyrte multinasjonale oljeselskap. Selskap som nærmest uhemmet kan etablere seg i ethvert korrupt og udemokratisk region i

verden. Dette er også en av de viktigste grunnene til at Statoil ønsker å bli privatisert. Er det slik vi ønsker at Norges flaggskip skal utvikle seg?

Man må også huske på at det er stor forskjell på å drive et oljeselskap og et entreprenørselskap. Statoil må tenke langsiktig i sine strategier, da denne type virksomhet betyr svært risikofylte og kapitalkrevende prosjekter som kan gi stor avkastning over tid. Det er helt i motsetning til entreprenørene som enkelt kan trekke seg ut om noe går galt og som vil kunne tjene penger straks virksomhet etableres. Risikoen ligger i at befolkningen skal gjøre opprør, overta makten, annullere kontraktene og kaste ut selskapene som har støttet regimet. Store investeringer kan gå tapt og en kan i denne sammenheng vise til Sør Afrika. Slike opprør kan også fort skje i Angola, Nigeria, Iran og Aserbajdsjan.

Utviklingen av en selvstendig norsk oljevirksomhet med et statsoljeselskap i en nøkkelposisjon fremstår som en internasjonal som en suksess. Vi må ikke glemme vår egen oljehistorie når norsk oljeindustri nå ønsker å etablere seg ute i den store verden. Norge gjorde det som var nødvendig for å beskytte seg mot de utenlandske selskap, for å kunne utvikle vår egen oljeindustri med visjonen om at verdien av våre naturrikdommer skulle tilfalle hele Norges befolkning. Hvorfor skal ikke andre land få oppleve det samme?

OFS mener den norske 'oljemodellen' med et statseid Statoil kan eksporteres som et alternativ til den kommersielle oljevirksomheten og dennes tradisjonelle 'utplyndring' av andre lands naturrikdommer. Det er slik disse lands befolkning oppfatter disse oljeselskapene, det vil også ramme Statoil og i neste omgang Norges anseelse. OFS tror at et slikt alternativ vil kunne gi både en økonomisk avkastning, en positiv gjensidig kompetanseutvikling samt utenrikspolitiske gevinster i solidariteten og fredens tegn.

Vi har tidligere sett at det å være et privateid selskap ikke er det samme som suksess. Saga måtte kjøpes opp av de statseide selskapene. Vi har allerede Hydro som et delprivatisert oljeselskap. På sikt vil det ikke være 'plass' til enda et slik selskap i Norge, og en naturlig konsekvens vil kunne bli en fusjon av selskapene med en stor reduksjon av arbeidsplasser i begge selskap. Eller seiler Statoil rett til Frankrike og lar Gas deFrance kjøpe seg inn med 33 prosent? Uansett vil en privatisering resultere i at selskapet sentraliserer all aktivitet. Alle baser og kontorer i distriktene vil mest sannsynlig bli nedlagt.

OFS mener fundamentet for utvikling av norsk oljevirksomhet med et 100 prosent statseid selskap må videreføres. Våre medlemmer har i årevis blitt utsatt for kostnadsbesparende tiltak som har gjort oss kostnadseffektive. Det foreligger undersøkelsesmaterieell som viser at de største selskapene ikke er eller noen gang vil kunne bli de mest kostnadseffektive. Disse gigantene er heller ikke de beste til å utvikle og drive små og mellomstore oljefelt. Når det hevdes at norsk sokkel nå kun består av små og mellomstore felt, så må det bety at et enda større og privatisert Statoil ikke vil være selskapet som best kan videreutvikle norsk sokkel. Når det gjelder den såkalte haleproduksjonen i sluttfasen av et felts levetid er det viktig og påkrevd med en sterk styring fra statens side. Det må være en samfunnsøkonomisk, en ressursforvaltning- og en utnyttelsesstrategi som må være det førende for hvor lenge et felt skal produsere. Vi kan ikke og har heller ikke råd til å stenge ned et nytt Odin-felt hvor betydelige gassreserver blir liggende igjen. Det er feil å argumentere med at nye aktører ukritisk skal kunne bli operatører. Vi vet at da blir det størrelsen av den sosiale dumping med høy risikofaktor som blir avgjørende. OFS har registrert at den organisasjonen som er mest for en privatisering, er også den organisasjonen som har størst interesser på dette felt.

Det har også i den senere tid vært mye fokus på den negative sikkerhetsutvikling på norsk sokkel. OFS vil hevde at en av årsakene til at en slik utvikling har kunnet finne sted, er at privatiseringstilhengerne i Statoil og Olje- og Energidepartementet har akseptert en tilnærming til de internasjonale selskapers sikkerhetsfilosofier. Ved en privatisering vil staten miste sitt viktigste redskap for å styre og korrigere den sikkerhetsutvikling samfunnet mener er påkrevd.

OFS etterlyser utfyllende konsekvensanalyser for hva en privatisering vil bety for statoil og de ansatte. Det er heller ingen av de andre stor-produserende landene som har privatisert sine statsoljeselskap.

SDØE + oljeinvestering i fattige land = ny norsk oljepolitikk

Skrevet av: Mette Møllerop

Helge Ryggvik: forsker ved Senter for teknologi, innovasjon og kultur ved Universitet i Oslo:

Har Statoil og Hydro større makt enn Stortinget? . "Hvordan skal man ellers kunne forklare at to norske oljeselskaper, med sine tilliggende departementer, økonomiske konsulenter og politiske sverdslagere klarer å få en gigantoverføring på et ufattelig antall milliarder fra det såkalte SDØE til ikke bare å høres nødvendig, fornuftig og riktig, men også rettferdig.

Jeg uttalte nylig til en avis at kampen om konsesjoner i politisk ustabile land i 3. verden handler om 20 prosent teknologi, 10 prosent korrupsjon og 70 spekulasjon og politikk. En spissformulering. Jeg tror like fullt den ligger tett opp til sannheten. Statoil har den teknologiske kompetansen som skal til. Statoil vil imidlertid aldri bli noe norsk Nokia. Det finnes ingen Nokiaer i oljevirkksomheten. Oljevirkksomheten er og vil forbli en gjennompolitisk bransje, ikke minst i 3. verden hvor de fleste gjenværende reservene finnes.

Hva mener du egentlig med politisk?

La meg ta noen eksempler fra områder hvor norske selskaper er involvert. Da Amoco ble kjøpt opp av BP, trappet Esso raskt opp sine aktiviteter Aserbajdsan. På den måten forble amerikanske oljeselskaper den overlegent største enkeltgruppen i landet. Uten tilgang til Essos arkiver vet jo ikke jeg hvilke signaler selskapet eventuelt fikk fra amerikanske myndigheter. Politikken til Aserbajdsans lokale diktator bærer i hvert fall preg av bevisst ønske om å knytte til seg USAs samlede politiske og militære makt for på den måten stå sterkere i eventuelle konflikter med Russland. Man skal ikke ha mye fantasi for å se at angolanske myndigheter som er involvert i en desperat borgerkrig vil belønne/straffe selskaper ved konsesjonstildelinger i forhold til deres hjemstaters rolle i den aktuelle konflikten. I Colombia, der norske oljeselskap ikke finnes, legges det ikke en gang skjul på at oljekonsesjoner og politikk er en og samme sak. Da USA nylig vedtok en omfattende opptrapping av den militære "hjelpen" til kampen mot geriljaen, var bedre vilkår for amerikanske oljeselskaper en del av pakken.

Hva så med spekulasjon?

Vi vet jo at til tross for ny og avansert seismisk utstyr vil oljeleting alltid være forbundet med en viss risiko. Poenget er at i de landene jeg her snakker om vil den politiske risikoen i seg utgjøre et betydelig spekulativt element. Det er liten tvil om at det finnes betydelige mengder olje både i Det Kaspiske Hav og i kysten utenfor Vest-Afrika. Men begge steder er det betydelig usikkerhet om hvor vidt oljen vil komme til markedene. Og selv om oljen eventuelt skulle komme til markedet, er det på ingen måte gitt at oljen skal fortsette å strømme ut av rørene. Nylig stoppet Shell sin produksjon i Nigeria på grunn av gjentatte protester og sabotasje ved selskapets anlegg. I flere land har det spekulative elementet blitt spesielt tydelig p.g.a. den utstrakte bruken av såkalte signaturbonuser. Både i Angola og Aserbajdsan har et slikt system der myndighetene forsøker å ta ut mest mulig inntekter på forhånd blitt mer og mer vanlig. Med sammenbruddet av Sovjet-imperiet tidlig på 1990-tallet ble en rekke nye områder åpnet opp for multinasjonale oljeselskap. Statoil var med, sammen med BP. Med svært høye oljepriser og mange oljeselskap på banen finnes det i år 2000 selskap som er villig til å betale svært høye enkeltsummer for å slippe til ved ettertraktede blokker. Hvis Statoil og Hydro skal ekspandere sin internasjonale

oljeproduksjon må de hive seg inn i slike budrunder. Hvis det er den måten eventuell SDØE-midler vil bli brukt har jeg ikke problemer med å definere det som spekulasjon.

Og korrupsjon?

Korrupsjon er ikke noe ukjent fenomen i oljevirksomheten. Heller ikke i vestlige land. Oljeselskapet Elf har stått i sentrum for en gigantisk korrupsjonsskandale i Frankrike og Tyskland (det var jo det som felte Helmoth Kohl). Elf har neppe opptrådd mindre korrumpert når selskapet har operert i gjennomkorrupte oljeproduserende land i den 3. verden. Dette betyr selvfølgelig ikke at alt oljeindustrien foretar seg er preget av korrupsjon. Det faktum at ELF er operatør på Girasoll-feltet i Angola, hvor Statoil har andeler, betyr selvfølgelig ikke at Statoil har foretatt seg noe korrumpert. Jeg tror det er et gjennomgående trekk i mange av de største selskapene at de er redd for å bli tatt for korrupsjon. De selskapene som er i stand til å betale de største signaturbonusene får gjerne en såkalt PSA-avtale på kjøpet der det kan være innebygd klausuler mot korrupsjon. Svært mange vil imidlertid karakterisere systemet med signaturbonuser som en slags legal korrupsjon. I og med at dette dreier seg om regimer uten et fungerende rettsapparat og uten noen form for kontroll over hva statsfinanser brukes til, ser man gang på gang hvordan meste parten havner i lommen på slekt og venner til de som sitter på toppen. Dette er situasjonen for de aller største oljeselskapene, de som har kjente merkevarer å ta vare på og som har sterke politiske og militære krefter i ryggen. Mindre og mellomstore oljeselskap må derimot ofte "betale" seg frem for å i det hele tatt få møte de lokale nøkkelspillerne i konsesjonsspillet. I de heteste oljeregionene går det alltid rykter om selskaper som har betalt litt ekstra for å slippe til. Det finnes svært logiske grunner for at disse ryktene har røtter i virkeligheten.

Betyr dette at du er totalt motstander av oljeinvesteringer ute?

- Nei, jeg er ikke prinsipiell motstander av å investere penger i et land.

Jeg er kun motstander hvis det finnes en dominerende demokratisk opposisjon i landet som er i mot dette. Som i Sør Afrika på 80-tallet og i Nigeria i 1995. Flere av de prosjektene Statoil er involvert i virker i utgangspunktet helt OK. I Venezuela er f.eks. Statoil involvert i et prosjekt som går ut på å utnytte avansert teknologi for å øke produktiviteten til et felt. Jeg kan til og med tenke meg situasjoner der det vil være riktig å presse Statoil til å forbli i utlandet i en situasjon der selskapet av kortsiktige økonomiske interesser ønsker å trekke seg ut. Historikeren Svein Tønneson, som er ekspert på Asia, har fortalt meg at Statoil og BPs gassprosjekt i Vietnam er ønsket av befolkningen og vil tjene den. Jeg tror han. I den grad norske selskaper involverer seg i utlandet bør det være knyttet til salg av teknologi, ikke en kamp om å sikre seg en størst mulig andel av andre lands oljereserver. Norske oljeselskaper har foreløpig et godt rykte blant befolkningen i mange oljeproduserende land. Men det skyldes at spesielt Statoil blir oppfattet som noe annet enn et tradisjonelt multinasjonalt oljeselskap. Det varer ikke lenge hvis Jens Stoltenberg og Olav Fjell får det som de vil ha det.

I din prøveforelesning diskuterer du hvor vidt internasjonaliseringen av norsk oljevirksomhet kan knyttes til imperialismen. Hva mener du?

Igjen, utenlandsinvesteringer er ikke pr. definisjon imperialistisk undertrykking. Men i en situasjon der et utenlandsk selskap utnytter sin tilknytning til en sterkere makts politiske, økonomiske eller militære styrke for å fremme sine egne interesser, da handler det om imperialismen. Nå er jo ikke Norge akkurat noen stor verdensmakt. Telemarksbataljonen er neppe noen stor skremsel for eventuelle kurdiske geriljasoldater som vurderer tanken på å sabotere en eventuell fremtidig rørledning som frakter Statoil-olje gjennom Tyrkia. Men Norge er med i en rekke mektige internasjonale organisasjoner, NATO, IMF, Verdensbanken, WTO, for å nevne noen. Ennå fremstår Norge med en 3. verdensvennlig profil i utlandet. Det vil bli lagt merke til hvis Norge i disse organisasjonene tilpasser seg en linje som tjener norske oljeinteresser.

Gitt at Statoil eller andre norske selskaper på egen hånd, i samarbeid med norske myndigheter eller andre mektige internasjonale institusjoner, presser på for å oppnå en politikk som tjener selskapet, ikke befolkningen, vil jeg kalle det imperialismen. Gitt at Statoil betalte frøsøren til Nigerias forrige diktator et stort beløp med svarte penger for å sikre seg retten til et av landets mest lovende konsesjonsområder, da ville jeg også kalt det imperialismen. Jeg sier ikke at Statoil har gjort det. Men konsesjoner i Nigeria er blitt tildelt på den måten. I 1996 sa Jens Stoltenberg, den gang olje- og energiminister, mens han skuet ut over oljefeltene i Aserbajdsjan, "Her ligger Olje-Norges framtid" Det var en imperialistisk uttalelse, selv om det kanskje ikke var ment sånn.

Men har ikke Statoil utformet strenge etiske kriterier for sin internasjonale virksomhet? Kan man kreve mer enn at Statoil skal holde seg til disse?

Statoil har utformet mange fine målsetninger, og det er bra. Statoil er ikke alene om det. BP og Shell har utformet etiske kriterier som er ennå gjennomgripende. Men det er all grunn til å spørre om i hvilken grad slike kriterier har noen betydning i praksis. Ut fra et menneskerettighetssynspunkt er Shells prosjekt i Nigeria og BPs operasjoner i Colombia blant de mest

kontroversielle i verden. Når det gjelder Statoil vet vi ikke så mye ennå, rett og slett fordi selskapet ennå ikke har oppnådd noe betydelig operatørskap i de aktuelle områdene. Statoils medarbeidere i Aserbajdsjan, Nigeria, Vietnam og Angola har brukt meste parten av tiden sin på planlegging og det jeg vil kalle konsesjonsspill. I et slikt konsesjonsspill er det i og for seg samme grunnregel som rå overalt. Det er om å gjøre å bygge flest og tettest mulig nettverk opp i mot de som fatter avgjørende beslutninger. Når man opererer mot et udemokratisk, korrupt regime som er involvert i krigføring er dette problematisk. Jeg er overbevist om at Statoil allerede har stått overfor mange dilemmaer her. Statoil la nylig sitt styremøte til Aserbajdsan for å gi tyngde bak kravet om å oppnå et operatørskap. Samtidig reiste en delegasjon fra OFS og SAF rundt og besøkte representanter for den uavhengige arbeiderkomiteen i landet. Besøket fra den norske fagforeningsdelegasjonen ble daglig behørig referert i opposisjonsavisene. Av reaksjoner etter på kan det virke som Statoil-ledelsen mislikte situasjonen. Det hadde de ingen grunn til å gjøre. I og med at jeg var med på turen kan jeg skrive under på at den fungerte som en gedigen Norgesreklame i den lokale arbeiderklassen. Aserbajdsjanerne ønsket Statoil, blant annet fordi de hadde forhåpninger til at det ville gjøre det mulig å opprette virkelig frie fagforeninger. I den grad kontakt med demokratiske krefter bidro til å undergrave Statoils posisjon i konsesjonsspillet er det etter min mening en pris Statoil må betale hvis selskapet mener alvor med sine etiske kriterier.

Utslitna oljearbetare

Skrevet av: Mette Møllerop

Oljeindustrien är inte bara Norges mest lönsamma industri. Den är också en storleverandör av utslitna arbetare. Det skriver Oljearbeidernes Fellessammenslutning i ett brev till norska Riksförsäkringsverket.

I brevet uttalar förbundet sina farhågor över de nya hanteringsföreskrifter för oljeindustrin, som Oljedirektoratet (underställt Kommunal- och Regionaldepartementet) och Oljeindustrins landsförening håller på att ta fram.

Föreskrifterna bygger på ett kortsiktigt kostnads-nyttotänkande, som inte inbegriper mänskliga och samhälleliga kostnader på grund av dålig arbetsmiljö. De kommer att försämra förutsättningarna för en bra arbetsmiljö, skriver OFS. Förbundet vill därför att Rikstrygdeverket gör en utvärdering av oljeindustrins verksamhet och dess kostnadsberäkningar, sett ur samhällsekonomisk synvinkel.

Idag sker kraftiga rationaliseringar inom oljeindustrin. De flesta som arbetar off-shore är inhyrda entreprenörer i hård konkurrens med varandra. Priserna pressas, arbetstakten ökar. Långa arbetsperioder påverkar exponeringen för kemiska ämnen. Kemiska gränsvärden är beräknade utifrån åtta timmars arbetsdag, fem dagar i veckan, med påföljande två dagars vila utan exponering. Inom oljeindustrin exponeras en arbetare i genomsnitt 168 timmar i sträck, förutom den övertid som vanligtvis förekommer. Efter 40 års ålder är det få som orkar, skriver OFS. Enligt uppgift från förbundet är det bara en procent av oljearbetarna som uppnår normal pensionsålder.

Nyligen tillsatte Nordiska Rådet en arbetsgrupp med deltagare från de nordiska länderna. Syftet är att komma fram till en gemensam värderingsgrund när det gäller isocyanater. I april hölls första mötet. En av deltagarna är Jan Olof Norén från svenska Arbetarskyddsstyrelsen.

- Man kan säga att vi är överens om problembilden. Hur respektive land ska agera har vi inte hunnit diskutera. Varje land måste göra sin egen bedömning utifrån nationella lagar och specifika problem.

Jan Olof Norén säger sig vara "ganska nyfiken" på norska Arbetarskyddsstyrelsens planer på nya föreskrifter.

- Jag försöker pressa dem, men får inga besked. Både Sverige och Danmark har betydligt hårdare lagstiftning när det gäller användningen av isocyanater. I Norge förekommer nästan ingen debatt överhuvud taget, samtidigt som norska LO ligger lågt.

Å rope i natten!

Skrevet av: Mette Møllerop

En trekant symboliserer for de fleste, flere ting.

Slik er det også for de som er ansatt i oljevirksomheten generelt og særskilt de kontraktøransatte.

Gjennom de verktøy som er gitt for å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø er også denne trekanten gjennomgående.

I hele lovverket er det en klar forutsetning at dette fungerer for å oppfylle det som er nødvendig.

Trekanten er her et nært samarbeid mellom arbeidsgivere, tilsynsmyndighet og arbeidstakere.

For å sikre arbeidstakernes helse, sikkerhet og velferd er det en klar forutsetning at man kontinuerlig skal skifte til nyere teknologi når dette kommer, for å redusere de bakdelene som er med den teknologi man har. I dag brukes dette erfaringsmessig til konsekvent nedbemanning i stedet for å sikre at arbeidstakernes helse, sikkerhet og velferd blir bedre ivarettatt!

For de som arbeider i oljevirksomheten virker det faktisk slik at man øker de faktorene som er negative for arbeidstakerne med større arbeidsomfang og belastning. Man øker altså belastningen som gjennom lovverket skulle reduseres.

Trekantforholdet har sluttet å fungere for arbeidsgiverne har vist sitt prioriterte mål, å øke avkastning uansett konsekvensene for de ansatte og hele deres familie.

Tilsynsmyndighetene ser ut til å mene at dette er ikke slik det var ment, men vi har ikke tid/resurser til å gripe inn på en slik måte at alle forutsetninger for lovverket kan oppfylles

Nå er dette en opplevelse som selvsagt varierer fra selskap til selskap, men det er nok en klar forskjell mellom operatør og kontraktøransatte. For de kontraktøransatte dukker ofte disse faktorene opp sammen med en del andre ting når det er snakk om ny kontrakt. Enten videre kontrakt eller håp om å utkonkurrere de som er på kontrakten.

Ofte er de fleste beslutningene tatt av arbeidsgiverne også før man tilrettelegger for den arbeidstakermedvirkningen lovverket krever. Om de ansattes representanter tar opp dette videre er tidsfaktoren avgjørende for å rette opp feilene og da er saken i de fleste tilfeller alt tapt. Tilsynsmyndighetene har ikke et system som kan reagere tidsnok.

En annen faktor i dette er selvsagt skolering av de som representerer de ansatte. I lovverket sies det klart at verneombud og representanter i AMU skal ha nødvendig kompetanse til kunne ivareta sine verv. Hvem er det da som skal avgjøre om hvilken kompetanse som trengs???? En allment akseptert holdning i samfunnet er at det er den som har skoen på som kjenner hvor den trykker! Men i spørsmål om kompetanse m.m. er det ikke slik. Tvert i mot. Det er faktisk slik i praksis at det er den part som er best tjent med at de ansattes representanter ikke har nok kompetanse som i praksis setter grensene for dette. På denne måten har man sikret et større overskudd for eierne på bekostning av at de ansatte ikke har fått

nødvendig påvirkning av beslutningene.

Tilsynsmyndighetene toer sine hender og lite eller ingenting blir rettet opp!

Et annet element i problemstillingene er det som kalles effektivisering – rasjonalisering – endrede driftsmodeller osv. som i realiteten er samme sak, å skaffe et større overskudd. Arbeidstakerne sitter igjen også her med svarteper og taper klart.

Og de som taper mest er de som arbeider i kontraktørvirksomheten eller underleverandører til disse igjen!

Ta et eksempel:

Et oljeselskap beslutter at de skal ha en effektivisering på 15% over to år. Man har et forholdsvis godt utbygd klubb og verneapparat og får dermed en påvirkning av denne prosessen. Normalt vil det ende opp med teknologiske forandringer m.m. som gjør noen arbeidstakere overflødige i sine gamle stillinger. Noen blir derfor tilbydd andre stillinger og selvsagt full omskolering med lønn. I tillegg blir det tilbudt en sluttpakke for de som ønsker å gå av for å gjøre andre ting.

Sluttpakkene inneholder også noe som gjør det fornuftig for mange å ta dette.

Oljeselskapet har kontrakt med et riggselskap og gir disse beskjed om at også denne kontrakten må ha samme forandring, for 'man skal kutte med 15 %' i hele organisasjonen.

Riggselskapet har også et klubb og verneapparat som tilsynelatende fungerer og de får dermed en viss medinnflytelse på det som skal skje.

Mulighetene for omplassering er også her klart tilstede med nødvendige omskoleringer.

Sluttpakker derimot er det heller dårlig med i forhold til i oljeselskapet.

Riggselskapet har en kontrakt med et forpleiningsselskap som får beskjed om at riggselskapet 'skal kutte alle utgifter med 15%'.

Ønsker man å være aktuelle videre må også disse redusere. Kvalitet og standard skal selvsagt ikke reduseres.

Forpleiningsselskapet har små marginer fortjeneste fra før og har stort sett ingen eiendeler på installasjonene så en innsparing er kun mulig gjennom 'å kutte hoder'. Ca. 70% av utgiftene er personalkostnader.

Om klubb og verneapparat protesterer på at man fjerner personer og øker belastningen på de som er igjen, kommer man ingen vei. Arbeidsgiver hevder de har styringsretten og aviser at de ikke ivaretar de ansattes helse og sikkerhet.

Med store hull i klubb og verneapparatets kompetanse, da dette ikke har vært tilrettelagt, får man ikke gjort stort. Man ender muligens hos tilsynsmyndighetene, men de toer sine hender og lite skjer. Over tid opplever man at et stort antall av de ansatte ender opp med å miste sitt helsesertifikat. Men i følge forannevnte scenario har bedriften oppfylt sine forpliktelser og ivaretatt de ansattes helse og sikkerhet.

Skal vi fortsatt rope i natten eller vil tilsynsmyndighetene våkne og gjøre jobben sin også ovenfor de ansatte i oljevirksomheten???

OFS har politianmeldt myndigheter før – hva nå??? Arbeidsmiljøkriminalitet er satt i system flere plasser i oljevirksomheten!!

Innleie av arbeidskraft - fritt fram?

Skrevet av: Mette Møllerop

Advokat Birgitte Rødsæther tar i denne spalten opp aktuelle emner medlemmene vil kunne dra nytte av, først og fremst knyttet til ditt arbeidsforhold. Forslag til emner som ønskes belyst eller spørsmål i enkeltsaker kan rettes til denne spalten

I forrige nummer av OFSA ble det gitt en redegjørelse om de nye reglene for inn- og utleie av arbeidstakere. Vi skal her se på mulige konsekvenser av reglene. Som nevnt i forrige Birgitte's hjørne er reglene om innleie nå blitt "speilvendt" slik at innleie (og dermed utleie) er tillatt innenfor de rammer loven setter. Det kritiske spørsmål er da hvor går nå grensen for innleie?

I utgangspunktet var fagbevegelsen imot de endringer som ble vedtatt. Motstanden ble ikke mindre da det kom for en dag at Arbeiderpartiets Stortingsgruppe hadde lagt en uriktig forståelse av reglene til grunn for sitt standpunkt, og at de opprettholdt dette standpunkt i avstemning også etter at det var påvist at gruppa tok feil.

Ved innleie fra produksjonsbedrifter (dvs. bedrifter som har egenproduksjon til forskjell for s.k. utleibedrifter/vikarbyrå) er det i loven satt flere begrensninger. Spørsmålet er om disse vil fungere hensiktsmessig eller om regelene er formulert på en måte som gjør dem uhensiktsmessige som middel til å begrense bruken av innleid arbeidskraft.

For innleie fra produksjonsbedrifter er det ikke et nødvendig at vilkårene for midlertidig ansettelse (aml. § 58 nr.1) foreligger i innleiebedriften. Dvs. at det ikke er nødvendig at innleier kan ta valget av om han vil leie inn en vikar eller om han vil ansette en vikar midlertidig. Det kan være åpenbart at vilkårene for en midlertidig ansettelse ikke er tilstede, men at bedriften har et permanent behov for ytterligere arbeidskraft. Arbeidsgiver vil likevel kunne leie inn en arbeider for å utføre normalt arbeid i bedriften. Innleie kan altså skje for å dekke et fast og permanent behov hos innleiebedriften. At inneleier kan dekke opp et permanent behov for arbeidskraft er en bevisst valgt endring av lovgiver.

Den grensen loven setter opp er at innleien ikke skal overstige 10 % av arbeidsstokken hos innleier og vare lenger enn et år. Opp til 10% av arbeidsstokken som arbeider fast i en bedrift kan således være innleid uten at det foreligger avtale med de tillitsvalgte i innleiebedriften. I et stort selskap som for eksempel Statoil kan det maksimale antallet bli formidabelt. (Innleie fra den enkelte utleier må imidlertid ikke overstige 50 % av hans fast ansatte, men det er intet i veien for å leie inn fra flere produksjonsbedrifter.) I tillegg vil innleiebedriften for perioder kortere enn ett år kunne leie inn mer enn 10% av tallet på egne ansatte. Loven setter her faktisk ikke tak for innleie når perioden er under ett år.

Ved avtale med tillitsvalgte i innleiebedriften (i bedrifter som er bundet av tariffavtale) er innleiadgangen ubegrenset. Dette gjelder innleie både fra produksjonsbedrifter og fra vikarbyråer.

For innleie fra et vikarbyrå setter (dersom det ikke er inngått avtale med tillitsvalgte i innleiebedriften, jf overstående avsnitt) aml § 58 nr. 1 grense for innleie. Det er forbudt å leie inn arbeidstakere dersom ikke vilkårene etter § 58 nr. 1 for midlertidig ansettelse er til stede. Et problem med denne bestemmelsen er håndhevingen av begrensningen. Dersom bedriften bryter bestemmelsen er det kun den innleide som kan "klage" (og kreve seg fast ansatt hos innleier). I mange tilfeller vil den innleide trolig ikke være interessert i eller ikke våge å ta opp en tvist mot innleier. Den ulovlige innleie vil da ikke bli brakt til opphør.

Det er heller ikke et vilkår i de nye lovbestemmelsene at de som er innleid har samme lønns- og arbeidsvilkår som de fast ansatte. Dette åpner for innleie fra for eksempel annet tariffområde hvor lønnen er lavere enn hos innleier. Dette vil over tid selvsagt undergrave lønns- og arbeidsvilkår for innleiers egne ansatte.

De innleide vil heller ikke ha det samme oppsigelsesvern som fast ansatte i innleiebedriften. De vil ikke kunne rette sin anklage (eller søksmål) om usaklig oppsigelse mot oppdragsgiver som jo er den som har arbeid å tilby, men må rette sin klage (søksmål) mot utleier som uten reell overprøving vil kunne anføre arbeidsmangel som oppsigelsesgrunn.

Det blir en viktig oppgave for fagbevegelsen framover å sette grenser for bruk av innleie slik at ulovlig innleie stoppes og at bruken av innleid arbeidskraft ikke blir mer vanlig enn idag. Dersom arbeidsgiveransvaret blir ytterligere uthulet ved en øket bruk av innleid arbeidskraft, vil dette undergrave lønns- og arbeidsvilkår også for de som kan kalle seg fast ansatt.

Ja til et statseid Statoil - et ja til en kontrollert utvikling.

Skrevet av: Terje Nustad

Ja eller nei til privatisering av Statoil, hva skal skje med landets eierandeler gjennom SDØE?

Vi går nå inn i en avgjørende periode for hvilket standpunkt flertallet på Stortinget vil ha. Stor spenning knytter seg til hva AP vil bestemme seg for i første halvdel av november. Det har vært stor motstand innad i partiet, til tross for at toppledelsen i partiet med Stoltenberg og Akselsen har stått i spissen for et JA-standpunkt.

De får god hjelp fra ledelsen i LO og Nopef som har tatt et klart standpunkt til et JA til privatisering og en overføring av hele SDØE til Statoil. Det blir igjen en gavepakke fra landets befolkning til storinvestorene som i hovedsak vil være utenlandske.

OFS inntok tidlig et Nei-standpunkt til privatisering av Statoil. Ingen har så langt kunnet fremlegge noen tungt argument for at Statoil bør og må privatiseres sett fra arbeidstakernes ståsted.

JA til privatisering er et ja til at markedskreftene skal få overta den videre utvikling. Vi som kjenner internasjonal oljeindustri kan ikke akseptere en slik utvikling. Det vises for øvrig til artikkel inne i bladet der OFS sitt syn blir utdypet.

OFS kongressen nærmer seg og skal foregå i Stavanger 17. – 19. november. Det sittende sentralstyre har i perioden hatt et godt samarbeid uten de store kontroverser. Kongressen vil fokusere på Arbeidsmiljøkriminalitet .

Et neglisjert område på tross av Riksadvokaten i 1996 påla påtalemyndighetene om å prioritere denne type kriminalitet på lik linje med annen alvorlig kriminalitet. At det er neglisjert og et ømtålig tema visste seg da vi forsøkte å få foredragsholdere .

Justisminister Hanne Harlem ville ikke komme da dette var et område hun ikke hadde ansvar for og hadde meninger om. Vi registrerer at hun heller prioriterer å delta i den offentlige debatt om nasking i butikker. Økokrim som har ansvaret for disse saker vred seg lenge i stolen og fant til slutt ut at de ikke hadde tid til å komme. OFS er imidlertid svært fornøyd med at den forrige Justisminister Odd Einar Dørum tok seg tid til å komme.

Nopef har nettopp avviklet sitt landsmøte der vi fikk et forventet lederskifte. OFS gratulerer Leif Sande med ledervervet, men vi tror ikke Nopef vil endre seg vesentlig. Vi har imidlertid i perioden hatt et positivt tariffmessig samarbeid med Leif Sande, noe Lars Anders Myre avviste de gangene vi forsøkte. OFS forventer nå et samarbeid med Nopef for å få redusert pensjonsaldere, da Nopef ytrer at de har samme målsetting.

Som tidligere nevnt skal OFS kongressen avholdes i nærmeste fremtid. Jeg vil på vegne av hele sentralstyret takke for en god periode i samarbeidets ånd. OFS fremstår som en stabil organisasjon som viser vei og setter fokus på de viktige sakene. Flere av oss har sagt Ja til gjenvalg, andre har sagt nei og vår HMS-ansvarlige Tarjei Lodden går over i pensjonistenes rekke.

Jeg er sikker på at kongressen vil foreta de valg som er nødvendig for at OFS også i fremtiden vil fremstå som det beste alternativ for norske oljearbeidere.

Med vennlig hilsen
Terje Nustad – leder

Society of Petroleum Engineers

Written by: Allan Atkinson

To our english members

The Society of Petroleum Engineers, (www.spe.org) held their fifth International Conference on Health, Safety and Environment in Stavanger at the end of June. The Society, whose aim among other things is: to collect, disseminate and exchange technical information concerning the development of oil and gas resources are a prestigious body in the world of the oil professional and are well respected throughout the world. The conference was billed as representing a turning point in the dialogue between all stakeholders relating to the oil and gas business, with the theme of "Progress Through Shared Values". It was well supported with over 1000 attendees from more than 50 countries, with addresses from such people as Sylvia Brustad, Minister of Local Government and Regional Development here in Norway, Olav Fjell, CEO of Statoil and Chief Olusegun Obasanjo, President of the Federal Republic of Nigeria.

The Opening Session saw Olav Fjell of Statoil speak of involving all stakeholders, but then failed to include the workforce or the unions, while the address from Sylvia Brustad, which was presented by her deputy, as she was unfortunately ill, specifically included the workforce and the unions as stakeholders. Incidentally, this was from the same Sylvia Brustad who had signed the order for our union to go to forced arbitration, ending this year's offshore dispute. Funny old world isn't it.

OFS at the Conference

OFS had been invited to put forward papers for the conference and Tarjei Lodden, the OFS 2nd Deputy Leader and myself, were privileged to have them accepted.

Tarjei's paper, which he presented on the first day of the conference, was entitled, 'The Effects on the Health and Safety of Older Offshore Personnel – Long Shifts and Working Night Shift'. His paper was not a new study of the problem, but showed that there have already been sufficient studies to show there is a problem and continued the discussion for offshore pension ages to be lowered for health reasons.

My own paper, 'The Life of a Great Old Lady and Workforce Involvement During the Life of the Frigg Field', tried to explain how workforce involvement during the lifetime of the offshore field had benefited not only the workforce, but the operator Elf Norway and in financial terms too.

Copies of both papers can be seen on the OFS web site, www.ofsa.no. When you reach the web site, click on 'Aktuell litteratur' on the heading banner and you can then view the papers. If you don't have access to the Internet, printed copies can be obtained from OFS.

In addition to OFS, the British offshore union OILC, was also represented at the conference and the paper they presented, 'Health – The Forgotten Element: The Workers Perspective', raised concerns about stress factors experienced by offshore workers on the UK Sector affecting the number of incidents, injuries and fatalities. These stress factors were attributed according to the OILC to issues such as victimisation, discrimination, harassment, disillusionment, etc. etc. More details can be seen on their web site at www.oilc.org

Progress Through Shared Values

Throughout the conference discussions, in the debates and through the presented papers, one subject seemed to be repeated, again and again - how to successfully engage the workforce in issues of safety. In many cases when it was suggested that unions have a role to play in reducing accidents and getting the message across, the message seemed to fall on stony ground.

During the Plenary Session on the third day of the conference, which dealt specifically with safety, a member of the audience took the opportunity to ask the invited panel, several questions and get their opinions. Unfortunately the panel members did not answer one of his questions, so I would like to take the opportunity in this column, to give this particular member of the audience an answer. From his accent, the gentleman appeared to come from one of the southern states of the US and his question was basically as follows. He had read a report recently, which showed that South East Asia had the lowest accident rate offshore, when compared with other offshore areas around the world, including the North Sea. He then suggested that as the offshore sector in South East Asia had very little organised labour, that unions actually caused accidents. Either by default or common sense, the panel did not reply, but it is the same as suggesting that to cut motorway speeding, you remove the police patrols. In answer, I will simply suggest that it is probably because there are no unions, that accidents are not reported. This question, by a professional of the oil business, brings into perspective how some in management positions really think.

After I had presented my paper to the conference, where I had tried to explain the importance for unions and the workforce to be involved in the decision making process when it comes to safety, environment and welfare, I was asked by one of the audience, why should it always have to involve unions - why can't these issues be dealt with, direct to the individual ? I didn't give a direct answer, but suggested to him (and the other 100 – 150 safety professionals in the audience) that if companies wanted to speak to individual employees, rather than an organised group, they should seriously consider being individual companies themselves and not members of industry organisations. Strangely, the audience seemed to go quiet.

Why do individual workers join unions ? – to get protection from an organisation that can lobby their point of view and speak for them, and why do companies join an industry organisation, such as OLF, UKOOA or even the S.P.E. – to get protection from an organisation that can lobby their point of view and speak for them. Not much difference, is there?

Tid for fornying

Skrevet av: Mette Møllerop

Har du spørsmål vedr. OFS sine kollektive forsikringer tar du kontakt med nærmeste Gjensidige kontor eller Anita Fløisvik påtlf. 51 84 39 06 eller e-mail anita@ofsa.no

For mange nærmer det seg nå fornying av forsikringene, påse at du har de riktige forsikringsdekningene før hovedforfall. Ta eventuelt kontakt med ditt nærmeste Gjensidige NOR kontor dersom du ønsker en gjennomgang av dine forsikringsavtaler. Vi minner igjen om at forsikringen er en frivillig ordning som ikke er inkludert i kontingenten.

Som medlem av OFS har du tilgang til bank- og forsikringsavtalen som er forhandlet frem mellom YS og Gjensidige Nor Forsikring.

Avtalen gir deg spesialtilbud på følgende bank- og forsikringstjenester:

YS GJENSIDIGE-AVTALE (Gir deg rabatt på alle private skadeforsikringer)

YS GRUPPELIVSFORSIKRING (Dødsrisikoforsikring som utbetales til etterlatte) Ektefelle/samboer kan medforsikres.

YS INNBOFORSIKRING (Forsikringssum 1,5 mill. til svært gunstig pris)

YS REISEFORSIKRING (En av markedets beste reiseforsikringer til svært gunstig pris)

YS KONTO (En konto som gir deg god rente på sparepengene samt mulighet for kreditt)

YS FAMILIEULYKKESFORSIKRING (Ulykkes-/invaliditetsforsikring som dekker deg og din familie)

YS BIL- OG BOLIGLÅN

Har du spørsmål eller ønsker mer informasjon, kan du kontakte ditt nærmeste Gjensidige kontor, eller ringe 815 00 110.